

P9_TA(2023)0363

Ustanowienie Instrumentu na rzecz Ukrainy

Poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 17 października 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy (COM (2023)0338 – C9-0210/2023 – 2023/0200(COD)) ⁽¹⁾

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(C/2024/2662)

Poprawka 1

POPRAWKI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO ⁽²⁾

do wniosku Komisji

—

⁽¹⁾ Sprawa została odesłana do komisji właściwej w celu przeprowadzenia negocjacji międzyinstytucjonalnych na podstawie art. 59 ust. 4 akapit czwarty Regulaminu (A9-0286/2023).

⁽²⁾ Poprawki: tekst nowy lub zmieniony został zaznaczony wytuszczonym drukiem i kursywą; symbol **■** sygnalizuje skreślenia.

2023/0200 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212 oraz art. 322 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Od 2014 r. Ukraina jest na ambitnej ścieżce reform prowadzącej do stopniowej integracji z Unią Europejską, co znalazło odzwierciedlenie w podpisaniu w dniu 27 czerwca 2014 r. układu o stowarzyszeniu między Unią a Ukrainą – obejmującego pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu – który wszedł w życie w dniu 1 września 2017 r.
- (2) Od wybuchu 24 lutego 2022 r. niesprowokowanej i nieuzasadnionej wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie Unia, jej państwa członkowskie i europejskie instytucje finansowe uruchomiły bezprecedensowe wsparcie na rzecz gospodarczej, społecznej i finansowej odporności Ukrainy, łącząc wsparcie z budżetu Unii, w tym wyjątkową pomoc makrofinansową oraz wsparcie z Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, w pełni lub częściowo gwarantowane przez budżet Unii, a także dalsze wsparcie finansowe ze strony państw członkowskich.
- (3) W dniu 23 czerwca 2022 r. Rada Europejska postanowiła ⁽¹⁾ przyznać status kraju kandydującego Ukrainie, która wyraziła silną wolę połączenia rekonstrukcji z reformami na swojej europejskiej drodze. Stałe, intensywne wsparcie Ukrainy jest dla Unii priorytetem o kluczowym znaczeniu i właściwą odpowiedzią na silne polityczne zobowiązanie Unii do wspierania Ukrainy tak długo, jak to konieczne.
- (4) Zapewnienie przez Unię pomocy makrofinansowej w wysokości do 18 mld EUR na 2023 r. na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 ⁽²⁾ uznano za właściwą odpowiedź na lukę finansową Ukrainy w 2023 r. i pomogło zmobilizować znaczne finansowanie od innych darczyńców i międzynarodowych instytucji finansowych. Stanowiło to główny czynnik przyczyniający się do makroekonomicznej i finansowej odporności Ukrainy w kluczowym momencie.
- (5) Unia zapewnia również znaczące wsparcie finansowe za pomocą dodatkowego pakietu łączącego fundusze w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR) ustanowionego na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 oraz pożyczki udzielane przez Europejski Bank Inwestycyjny. **Ponadto władze, społeczności, organizacje pozarządowe i grupy wolontariuszy w państwach członkowskich udzielają stałego wsparcia.**
- (6) Ponadto w swojej decyzji (WPZiB) 2021/509 Rada zdecydowała o pozabudżetowych środkach pomocy mających na celu wsparcie ukraińskich sił zbrojnych w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w wysokości 5,6 mld EUR oraz misji pomocy wojskowej dla Ukrainy w wysokości 0,1 mld EUR na pokrycie wspólnych kosztów. Unia i jej państwa członkowskie udzieliły również bezprecedensowej pomocy rzeczowej w sytuacjach nadzwyczajnych za pośrednictwem Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności na podstawie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE, zmienionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/836, co stanowiło największą operację nadzwyczajną od czasu utworzenia tego mechanizmu.

⁽¹⁾ Konkluzje Rady Europejskiej, 23–24 czerwca 2022 r.; EUCO 24/22.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiające instrument wsparcia dla Ukrainy na 2023 r. (pomoc makrofinansowa +) (Dz.U. L 322 z 16.12.2022, s. 1).

- (7) Ponadto korytarze solidarnościowe między UE a Ukrainą ustanowione w maju 2022 r. przyczyniły się do wygenerowania do końca maja 2023 r. szacunkowej wartości wywozu w wysokości 31 mld EUR dla ukraińskiej gospodarki.
- (8) Wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie spowodowała w Ukrainie szkody w wysokości ponad 270 mld EUR według stanu na dzień 24 lutego 2023 r., a koszty rekonstrukcji szacuje się na 384 mld EUR; spowodowała także utratę dostępu do rynków finansowych i znaczny spadek dochodów publicznych, podczas gdy znacznie wzrosły wydatki publiczne na zaradzenie sytuacji humanitarnej i zachowanie ciągłości działania służb państwowych. Takie szacunki, jak również informacje analityczne ze wszystkich innych odpowiednich i późniejszych źródeł, stanowią właściwą podstawę do ustalenia odpowiednich potrzeb finansowych na nadchodzące lata, w tym kwestii regionalnych i sektorowych.
- (9) W dniu 30 marca 2023 r. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) oszacował lukę w finansowaniu państwa do 2027 r. na 75,1 mld EUR i uzgodnił z Ukrainą czteroletni program o wartości 14,4 mld EUR w celu ugruntowania strategii politycznych, które podtrzymują stabilność fiskalną, zewnętrzną, cenową i finansową oraz wspierają ożywienie gospodarcze, zakładając jednocześnie poprawę zarządzania i wzmocnienie pozycji instytucji z myślą o propagowaniu długoterminowego wzrostu w kontekście powojennej rekonstrukcji i drogi Ukrainy do członkostwa w Unii Europejskiej.
- (10) Zważywszy, że **dopóki trwa wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie, dochody podatkowe pobierane przez rząd Ukrainy będą nadal w dużej mierze przeznaczane na działania wojenne oraz że luka w potrzebach finansowych Ukrainy pozostanie niewypełniona co najmniej do 2027 r., należy szybko udzielić znaczącego i elastycznego wsparcia rządowi ukraińskiemu, aby podtrzymać jego funkcjonowanie, zapewnić usługi publiczne, a także wesprzeć odbudowę, rekonstrukcję i modernizację kraju.**
- (11) Ze względu na szkody wyrządzone przez rosyjską wojnę napastniczą ukraińskiej gospodarce, społeczeństwu i infrastrukturze **Ukraina będzie wymagała znacznego wsparcia i zdolności w zakresie kierowania instytucjami** w celu utrzymania swoich funkcji, a także pomocy krótkoterminowej i **wsparcia** na rzecz szybkiej odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji **kraju. Ukraina będzie wymagała kompleksowego wsparcia na potrzeby lepszego odbudowywania poprzez odbudowę skoncentrowaną na ludziach, która będzie ukierunkowana na zrównoważony rozwój, doprowadzi do poprawy w zakresie włączenia społecznego i spójności, ograniczy zjawisko nierówności oraz stworzy podstawy dla wolnego i dobrze prosperującego kraju o silnej gospodarce rynkowej**, zakorzenionego w europejskich wartościach, mocno zintegrowanego z europejską i światową gospodarką oraz czyniącego **szybkie** postępy na drodze do członkostwa w Unii Europejskiej.
- (12) W tym kontekście niezbędne jest ustanowienie średnioterminowego jednolitego instrumentu, który połączy dwustronne wsparcie udzielane Ukrainie przez Unię, zapewniając koordynację i skuteczność. W związku z tym konieczne jest stworzenie Instrumentu na rzecz Ukrainy („Instrument”), zapewniającego równowagę między elastycznością i możliwością programowania reakcji Unii mającej na celu wypełnienie luki finansowej Ukrainy, zaspokojenie potrzeb odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji, przy jednoczesnym wspieraniu starań Ukrainy w zakresie reform na drodze do członkostwa w Unii.
- (13) Instrument na rzecz Ukrainy powinien opierać się na spójnym i uporządkowanym pod względem priorytetów planie odbudowy („Plan dla Ukrainy”), przygotowanym przez rząd Ukrainy **po konsultacjach z przedstawicielami organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zatwierdzonym przez Radę Najwyższą i Unię**, zapewniającym ustrukturyzowane i przewidywalne ramy odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy **przy unijnym wsparciu budżetowym, inwestycyjnym i w zakresie przeprowadzania reform** i jasno powiązanych z wymogami przystąpienia do Unii.
- (14) Wsparcie unijne dla Ukrainy w latach 2024–2027 powinno być udzielane przede wszystkim i głównie w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy, gdyż umożliwi to spójne podejście za pomocą ujednoczonego instrumentu, z zastąpieniem lub, w stosownych przypadkach, uzupełnieniem działań w ramach istniejących instrumentów.
- (15) W tym względzie wsparcie unijne w ramach Instrumentu powinno zastąpić wsparcie dwustronne udzielane ze środków Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR) ustanowionego na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947, **gdyż ten drugi instrument będzie stopniowo zastępowany przez Instrument na rzecz Ukrainy i będzie komplementarny względem finansowania na podstawie rozporządzeń dotyczących IPA, jeżeli Ukraina spełni kryteria kwalifikacji.** Niemniej istotne jest, aby zapewnić Ukrainie możliwość dalszego korzystania ze wsparcia regionalnego, tematycznego, szybkiego reagowania i innych form wsparcia w ramach ISWMR, w tym programów współpracy transgranicznej, a bardziej ogólnie, możliwość dalszego rozwoju współpracy regionalnej, makroregionalnej i transgranicznej oraz rozwoju terytorialnego, także dzięki wdrażaniu unijnych strategii makroregionalnych.

- (16) Pomoc humanitarną, obronę lub wsparcie na rzecz państw członkowskich, które udzielają ochrony ukraińskim uchodźcom uciekającym przed wojną, należy zapewniać **w sposób humanitarny, odpowiedni, spójny i terminowy** poza zakresem Instrumentu **oraz konstruktywnie koordynować ją z innymi darczyńcami**. Ponadto Ukraina może nadal korzystać z odpowiednich istniejących programów unijnych.
- (17) Instrument powinien przyczynić się do wypełnienia luki w finansowaniu Ukrainy do 2027 r., zapewniając dotacje i wysoce preferencyjną pomoc finansową w przewidywalny, ciągły, uporządkowany i terminowy sposób. **Takiego wsparcia należy udzielać w oparciu o konkretne reformy i inwestycje, w tym projekty odbudowy zaproponowane przez Ukrainę z jasno określonymi etapami pośrednimi i harmonogramami**. Pomoc powinna wspierać stabilność makrofinansową w Ukrainie i osłabić jej ograniczenia w zakresie finansowania zewnętrznego. **Celem zagwarantowania, że Ukraina będzie posiadała długookresową zdolność do obsługi długu, w miarę możliwości należy preferować dotacje. Pożyczki nie powinny osłabiać długoterminowej zdolności obsługi zadłużenia. Ponowna ocena dynamiki ukraińskiego długu publicznego i potrzeby zmniejszenia odsetka, jaki stanowi w odniesieniu do PKB Ukrainy, powinna nastąpić w 2026 r., przed przyjęciem kolejnych wieloletnich ram finansowych i niezbędnych mechanizmów finansowania**.
- (18) W ramach nowego Instrumentu inwestycje w **zrównoważoną** odbudowę, rekonstrukcję i modernizację Ukrainy powinny rozpocząć się w trybie pilnym, aby zapewnić godne warunki życia ukraińskiej ludności **oraz odbudować infrastrukturę krytyczną**, tworzyć miejsca pracy i dochody oraz stopniowo zmniejszać wielkość potrzebnej pomocy międzynarodowej, **a jednocześnie łagodzić szkody dla środowiska wymagające pilnej interwencji – na tyle, na ile jest to możliwe w kraju ogarniętym wojną – i wspierać Ukrainę w dwojakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej**.
- (19) Instrument powinien ściśle powiązać odbudowę, rekonstrukcję i modernizację z **wymogami przystąpienia do Unii oraz procesem akcesyjnym**, łącząc wsparcie finansowe z przeprowadzeniem reform i inwestycji w perspektywie przystąpienia.
- (20) Średnioterminowa perspektywa zapewniona w „Planie dla Ukrainy” za pośrednictwem pojedynczego instrumentu powinna również **zachęcać do lepszego odbudowywania**, a jednocześnie prowadzić Ukrainę do skierowania inwestycji i reform ku przejściu na zieloną, **zrównoważoną**, cyfrową i sprzyjającą włączeniu społecznemu gospodarkę oraz pomóc zmobilizować podobnie myślących darczyńców, **w tym również z sektora prywatnego**, do wieloletniego wkładu we wsparcie Ukrainy. **W miarę możliwości inwestycje powinny być zgodne z dorobkiem Unii w zakresie klimatu i środowiska, a także powinny przyczyniać się do realizacji ukraińskiego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu**.
- (21) Działania na rzecz odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji powinny opierać się na odpowiedzialności Ukrainy, ścisłej współpracy i koordynacji z krajami i organizacjami wspierającymi oraz na drodze Ukrainy do członkostwa w Unii. Oczekuje się, że w tym procesie ważną rolę odegrają również administracja regionalna i lokalna, **jak również ukraińskie organizacje społeczeństwa obywatelskiego i eksperci, w pełni uczestnicząc w projektowaniu działań i ich kontroli**. Współpraca partnerska i programy oparte na partnerstwie między miastami i regionami w Unii i w Ukrainie **już ułatwiły dostarczanie pomocy humanitarnej do Ukrainy, a tym samym stanowią podstawę do wzbogacenia i przyspieszenia procesu odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji**.
- (22) Unia powinna również **zapewnić zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w kształtowanie polityki**, ściśle konsultacje z nimi i włączenie ich w prace – przy czym władze te obejmują organy wielu różnych niższych szczebli i działów władz państwowych, w tym regionów, gmin, rejonów i hromad oraz ich stowarzyszenia – oraz **ściśle konsultacje i udział ukraińskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego i ekspertów**. Unia powinna **zagwarantować ich znaczący udział** w odbudowie, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy w oparciu o zrównoważony rozwój i poprzez realizację celów zrównoważonego rozwoju na szczeblu lokalnym i regionalnym. Unia powinna dostrzec i **wspierać** liczne funkcje pełnione przez władze lokalne i regionalne oraz **podmioty społeczeństwa obywatelskiego** jako promotorów terytorialnego i **inkluzywnego** podejścia do rozwoju lokalnego i regionalnego, uwzględniającego procesy decentralizacji, uczestnictwo i rozliczalność, **co należy rozwijać wraz z wprowadzeniem statusu publicznej osoby prawnej w odniesieniu do gmin**, a także nadal zwiększać swoje wsparcie dla budowania potencjału władz lokalnych i regionalnych, **jak również w dalszym stopniu zapewniać wiedzę ekspercką niezbędną do realizacji projektów w ramach niniejszego Instrumentu**.

- (23) Unia powinna udzielać Ukrainie – korzystając z doświadczenia państw członkowskich – wsparcia w zakresie transformacji w związku z przystąpieniem. Współpraca taka powinna w szczególności obejmować wymianę doświadczeń zdobytych przez państwa członkowskie w trakcie ich własnych procesów reform.
- (24) Wsparcie w ramach Instrumentu powinno również opierać się na synergii z kluczowymi organizacjami wspierającymi reformy i odbudowę Ukrainy, takimi jak Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Światowy, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy, a także maksymalizować takie synergie.
- (25) Biorąc pod uwagę niepewność związaną z wojną, właściwe jest, aby Instrument mógł zapewnić Ukrainie wsparcie w należycie uzasadnionych wyjątkowych okolicznościach, w szczególności w przypadku znacznego pogorszenia się sytuacji wojennej, oraz w celu utrzymania stabilności makrofinansowej i zapewnienia osiągnięcia celów Instrumentu. Takie finansowanie wyjątkowe należy zapewniać wyłącznie w drodze **aktu delegowanego**, jeżeli zostanie stwierdzone, że Ukraina nie jest w stanie spełnić warunków związanych z formami wsparcia na mocy niniejszego rozporządzenia, gdy jest beneficjentem wsparcia, i powinno zostać wstrzymane, gdy tylko spełnienie warunków stanie się ponownie możliwe. Takie finansowanie nie powinno wpływać na finansowanie z innych określonych instrumentów unijnych, które należy uruchomić w przypadku klęsk żywiołowych lub innych sytuacji wymagających pomocy humanitarnej lub ochrony ludności.
- (26) Ramy polityki rozszerzenia określone przez Radę Europejską i Radę, układ o stowarzyszeniu, umowa o partnerstwie i współpracy, umowy wielostronne, których Unia jest stroną, oraz inne umowy ustanawiające prawnie wiążące stosunki z Ukrainą, a także rezolucje Parlamentu Europejskiego, komunikaty Komisji oraz wspólne komunikaty Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa powinny stanowić ogólne ramy polityki służące wykonaniu niniejszego rozporządzenia. Komisja powinna zapewnić spójność między pomocą udzielaną na podstawie Instrumentu a ramami polityki rozszerzenia.
- (27) Artykuł 49 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że każde państwo europejskie, które szanuje wartości poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, i zobowiązuje się wspierać te wartości, może złożyć wniosek o członkostwo w Unii. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na **włączeniu społecznym**, pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.
- (28) Państwo europejskie, które złożyło wniosek o przystąpienie do Unii, może zostać jej członkiem dopiero wtedy, gdy zostanie potwierdzone, że spełnia ono całkowicie kryteria przystąpienia ustalone podczas szczytu Rady Europejskiej w Kopenhadze w czerwcu 1993 r. (zwane dalej „kryteriami kopenhaskimi”) i o ile Unia ma zdolność do przyjęcia nowego członka. Kryteria kopenhaskie odnoszą się do stabilności instytucji, które gwarantują demokrację, praworządność, prawa człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości, istnienie funkcjonującej gospodarki rynkowej oraz możliwości radzenia sobie z presją konkurencyjną i siłami rynkowymi wewnątrz Unii, a także zdolność do przyjęcia nie tylko praw, lecz także obowiązków wynikających z Traktatów, w tym do realizacji celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej.
- (28a) *Ukraina z powodzeniem zajęła się reformą dwóch kluczowych organów zarządzania w sądownictwie – Wyższej Rady Sprawiedliwości i Wyższej Komisji Kwalifikacyjnej Sędziów. Jeśli chodzi o reformę Trybunału Konstytucyjnego, Unia potwierdziła „zadowolające postępy”. Niezwykle ważne jest, aby członkowie nominowani na szczeblu międzynarodowym odgrywali decydującą rolę, zgodnie z propozycją rządu i zaleceniami Komisji Weneckiej. Jeśli chodzi o „walkę z korupcją” i „deoligarchizację”, Ukraina poczyniła „pewne postępy”, mianując nowych szefów Specjalnej Prokuratury Antykorupcyjnej i Narodowego Biura Antykorupcyjnego Ukrainy, a także przedstawiając plan działania mający na celu zmniejszenie wpływów oligarchów.*

- (29) Wsparcie starań Ukrainy na rzecz zreformowania jej systemu politycznego, prawnego i gospodarczego z myślą o członkostwie w Unii leży we wspólnym interesie Unii i Ukrainy. **Przyznanie Ukrainie statusu kraju kandydującego** jest narzędziem strategicznego zaangażowania Unii na rzecz pokoju, bezpieczeństwa, stabilności i dobrobytu w Europie i daje Unii lepszą pozycję, by mierzyć się z globalnymi wyzwaniami. Takie uznanie zwiększa również możliwości gospodarcze i handlowe, co jest korzystne zarówno dla Unii, jak i Ukrainy, a jednocześnie wspiera stopniowe przemiany zachodzące w tym kraju. Perspektywa członkostwa w Unii ma potężny transformacyjny wpływ i prowadzi do pozytywnych przemian demokratycznych, politycznych, gospodarczych i społecznych.
- (30) Przyjęcie podstawowych europejskich wartości i zobowiązanie się do ich przestrzegania to decyzja, którą musi podjąć Ukraina aspirująca do członkostwa w Unii. W związku z tym Ukraina powinna wziąć na siebie odpowiedzialność i zobowiązać się w pełni do przestrzegania europejskich wartości, a także do utrzymywania ładu światowego, opartego na zasadach i wartościach, oraz energicznego realizowania niezbędnych reform w interesie swoich mieszkańców.
- (31) Odbudowa ze zniszczeń spowodowanych rosyjską wojną napastniczą nie może ograniczać się do odbudowy tego, co zostało zniszczone do stanu sprzed wojny. Rekonstrukcja oferuje możliwość wsparcia Ukrainy w procesie **sprzysiania integracji gospodarczej z Unią i promowania rozwoju społeczno-gospodarczego, pomocy w zakresie współpracy transgranicznej, integracji z jednolitym rynkiem i przyspieszenia zrównoważonej transformacji ekologicznej i cyfrowej, zgodnie z politykami Unii. Instrument powinien zatem wspierać odbudowę, a także rekonstrukcję i odnowę zasobów przyrodniczych i środowiskowych** w sposób modernizujący i usprawniający gospodarkę Ukrainy **oraz przynoszący korzyści całemu społeczeństwu. Instrument powinien być spójny z krajowym planem odbudowy Ukrainy przyjętym przez Krajową Radę ds. Odbudowy w czerwcu 2022 r. i promować odbudowę, rekonstrukcję i modernizację Ukrainy, przy czym priorytetowo i w sposób gwarantujący odporność traktować należy infrastrukturę krytyczną, zdolności produkcyjne i kapitał ludzki, z uwzględnieniem rosnącego ryzyka w cyberprzestrzeni i ogólnie złożonego krajobrazu zagrożeń. Instrument powinien ponadto opierać się na unijnych regulacjach i normach oraz być wykorzystywany do inwestycji w transformację Ukrainy w kierunku zielonej, zrównoważonej, cyfrowej i sprzyjającej włączeniu społecznemu gospodarki, aby Ukraina stała się nowoczesnym europejskim państwem opiekuńczym o gospodarce rynkowej. Taka odbudowa powinna mieć na celu zaspokojenie w jak największym stopniu potrzeb najsłabszych grup społecznych.**
- (32) Instrument powinien przyczyniać się do przestrzegania porozumienia paryskiego i Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej i Konwencji ONZ w sprawie zwalczania pustynnienia, nie powinien zaś przyczyniać się do degradacji środowiska ani szkodzić środowisku lub klimatowi. W szczególności środki finansowe przydzielone w kontekście Instrumentu powinny być spójne z długoterminowym celem zakładającym utrzymanie wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie poniżej 2 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej i dążenie do ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 °C. Powinny też być spójne z celem, jakim jest zwiększenie zdolności do przystosowania się do negatywnych skutków zmiany klimatu i podniesienie odporności na zmianę klimatu, a także ze wsparciem ochrony różnorodności biologicznej, gospodarki o obiegu zamkniętym i zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń. Szczególną uwagę należy zwrócić na działania, które przynoszą dodatkowe korzyści i służą osiągnięciu wielorakich celów, w tym w odniesieniu do klimatu, różnorodności biologicznej i środowiska. **Instrument powinien również przyczyniać się do złagodzenia i naprawy ogromnych szkód środowiskowych spowodowanych przez rosyjskich agresorów, w tym przez powódź wywołaną wysadzeniem kachowskiej zapory wodnej oraz bombardowania i minowanie prowadzone na znacznej części terytorium Ukrainy. W tym celu działania przewidziane w „Planie dla Ukrainy” w ramach Instrumentu powinny w jak największym stopniu przyczyniać się do złagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, ochrony środowiska, zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej, lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom i powinny odpowiadać kwocie co najmniej 20% łącznej alokacji w ramach „Planu dla Ukrainy” w oparciu o metodykę monitorowania wydatków na cele związane z klimatem określoną w załączniku do niniejszego rozporządzenia.**
- (33) W tym kontekście środki finansowane w ramach Instrumentu powinny – **w stopniu, w jakim jest to możliwe w kraju ogarniętym wojną – być zgodne z unijnymi normami klimatycznymi i środowiskowymi oraz z zasadami: „nie czyni poważnych szkód” (w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852) i „nie pozostawiać nikogo w tyle”. Instrument powinien opierać się na stosownym do potrzeb, wydajnym i skutecznym przydziale i wykorzystaniu zasobów oraz powinien unikać niepotrzebnej lub nadmiernej koncentracji sektorowej lub geograficznej, tak aby potrzeby finansowe wszystkich regionów, sektorów i przedsiębiorstw były sprawiedliwie oceniane na podstawie ich osiągnięć i potrzeb.**

- (34) We wdrażaniu niniejszego rozporządzenia należy kierować się zasadami równości, **włączającego charakteru** i niedyskryminacji, opracowanymi w strategiach Unii równości. Należy przy tym zapewnić **znaczący udział kobiet w procesach decyzyjnych**, wspierać i **propagować** równość płci, **uwzględnianie aspektu płci** i wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt, a także chronić i promować ich prawa zgodnie z unijnymi planami działania w sprawie równości płci oraz odpowiednimi konkluzjami Rady i konwencjami międzynarodowymi. **Instrument powinien stanowić odpowiedź na potrzeby Ukrainy w zakresie opieki zdrowotnej oraz wspierać odbudowę ukraińskiego społeczeństwa, które doświadczyło ogromnej traumy, poprzez proaktywną i ukierunkowaną opiekę w zakresie zdrowia psychicznego i traumy, która jest niezbędna do zapewnienia zdrowia powojennego społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.** Wdrażanie Instrumentu powinno być zgodne z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i zapewniać **odpowiednie zaangażowanie zainteresowanych stron w procesy decyzyjne, a także** dostępność inwestycji i pomocy technicznej. **Instrument powinien również wspierać i promować reformy systemu opieki nad dziećmi.**
- (35) **Nadal istnieją kluczowe wyzwania, które mają zasadnicze znaczenie dla zbliżenia Ukrainy do Unii i przygotowania się do pełnego przyjęcia zobowiązań wynikających z członkostwa w Unii. Obejmują one:** wzmocnienie praworządności, w tym niezawisłości sądownictwa; walkę z korupcją, **w szczególności z korupcją na wysokim szczeblu, strukturami oligarchicznymi, jak również ze wszelkiego rodzaju faworyzowaniem**, praniem pieniędzy, **unikaniem opodatkowania, uchylaniem się od opodatkowania, oszustwami podatkowymi** i przestępczością zorganizowaną; **poprawę przejrzystości, co obejmuje również publiczny dostęp do informacji**; dobre rządy na wszystkich szczeblach **poprzez zagwarantowanie osobowości prawnej gminom oraz udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego i ekspertów, a także poprzez zapewnienie bezpiecznych i sprzyjających warunków działalności dla obrońców praw człowieka**; ochronę wolnych i pluralistycznych mediów oraz zwalczanie dezinformacji, **zagranicznej manipulacji informacjami i ingerencji w informacje**; wzmocnienie reformy administracji publicznej, w tym w dziedzinie zamówień publicznych, konkurencji i pomocy państwa **■**. Z uwagi na bardziej długotrwały charakter reform przeprowadzanych w tych obszarach i na konieczność wykazania postępów, wsparcie w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy powinno jak najszybciej zostać wykorzystane do rozwiązania tych kwestii.
- (36) Zgodnie z zasadą demokracji uczestniczącej **oraz z myślą o mechanizmach kontroli i równowagi** Unia powinna zachęcać Ukrainę do wzmocnienia zdolności parlamentarnych, nadzoru parlamentarnego, procedur demokratycznych i sprawiedliwej reprezentacji, **a także do znaczącego udziału regionów i gmin oraz społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich etapach procesu demokratycznego, co umożliwi lepszą kontrolę demokratyczną.** W „Planie dla Ukrainy” **należy wykazać, w jaki sposób zaplanowano i osiągnięto znaczący udział zainteresowanych stron za pośrednictwem konsultacji przy zagwarantowaniu odpowiednich ram czasowych, przejrzystości oraz jasnych procedur i działań następczych w związku z przekazanymi informacjami.** Na wszystkich etapach funkcjonowania Instrumentu Radę Najwyższą Ukrainy należy informować i zasięgać jej opinii.
- (37) Zacieśniona współpraca strategiczna i operacyjna dotycząca bezpieczeństwa pomiędzy Unią a Ukrainą ma kluczowe znaczenie dla skutecznego i efektywnego zwalczania zagrożeń dla bezpieczeństwa, zagrożeń związanych z przestępczością zorganizowaną i zagrożeń terrorystycznych.
- (38) Działania realizowane w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy powinny również wspierać, w stosownych przypadkach, środki budowania zaufania i procesy, które promują sprawiedliwość, poszukiwanie prawdy, **reparacje za szkody wyrządzone przez agresora** i gwarancje niepowtórzenia, a także gromadzenie dowodów zbrodni popełnionych podczas wojny **w celu ścigania zbrodni popełnionych przez Rosję, jej sojuszników i popleczników podczas prowadzonej przez nią na pełną skalę wojny w Ukrainie.**
- (39) Wsparcie w ramach Instrumentu powinno być udostępniane z zastrzeżeniem warunku wstępnego, zgodnie z którym Ukraina ma nadal respektować **demokrację parlamentarną**, skuteczne mechanizmy i instytucje demokratyczne, w tym **odpowiednie mechanizmy kontroli i równowagi**, wielopartyjny system parlamentarny, **dobre rządy na wszystkich szczeblach, wolne i uczciwe wybory zgodne z konstytucją Ukrainy, a także praworządność wraz z niezależnym sądownictwem i prokuraturą generalną, jak również w dalszym ciągu czynić postępy w walce z korupcją.** Ukraina nadal powinna gwarantować poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, **oraz dążyć do zwiększenia udziału kobiet w procesach decyzyjnych.**
- (40) Wsparcia w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy, w tym na drodze Ukrainy do przystąpienia, należy udzielać na potrzeby osiągnięcia ogólnych i szczegółowych celów, na podstawie ustalonych kryteriów opatrzonych jasnymi warunkami.

- (41) Do ogólnych celów Instrumentu na rzecz Ukrainy powinny należeć **m.in.:** pomoc Ukrainie w radzeniu sobie ze społecznymi, gospodarczymi, **psychologicznymi** i środowiskowymi konsekwencjami wojny przez wkład w rekonstrukcję, w tym odbudowę, **odnowę** i modernizację kraju, wspieranie **demokratycznej** spójności społecznej, gospodarczej, środowiskowej i **terytorialnej** oraz odporności, a także stopniowej integracji z Unią i światową gospodarką i rynkami, **a także pozytywnej konwergencji gospodarczej, społecznej i środowiskowej zgodnie z normami unijnymi**, co będzie stanowić dla Ukrainy przygotowanie do przyszłego członkostwa w Unii i ułatwi proces akcesyjny. Cele te należy osiągać we wzajemnie uzupełniający się sposób, **regularnie monitorując zmieniającą się sytuację społeczną i gospodarczą w Ukrainie. Ukraina powinna zagwarantować publiczny dostęp do informacji o możliwościach finansowania z niniejszego Instrumentu, a także wolną i uczciwą konkurencję podczas procesu przetargowego i przyznawania dotacji w ramach niniejszego Instrumentu.**
- 41a) Komisja powinna zadbać o ustanawianie i koordynację zdecentralizowanych ram wdrażania i know-how w zakresie alokacji i wykorzystania zasobów, ze szczególnym naciskiem na wspieranie MŚP i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.**
- (42) Zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych Instrument powinien wspierać solidarność, integrację i sprawiedliwość społeczną, aby tworzyć i utrzymywać wysokiej jakości miejsca pracy oraz generować trwałe i **inkluzywny** wzrost gospodarczy, zapewniać równość możliwości i ochrony socjalnej oraz dostęp do nich, chronić grupy szczególnie wrażliwe, **zwłaszcza kobiety, młodzież, sieroty, osoby z niepełnosprawnościami i weteranów wojennych**, i podnosić poziom życia. **Instrument powinien wspierać reformy systemu opieki nad dziećmi.** Instrument powinien również wносить wkład w walkę z ubóstwem, **bezdomnością** i bezrobociem oraz prowadzić do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy oraz włączenia i integracji grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Instrument powinien zapewniać możliwości inwestowania w umiejętności, w tym przez kształcenie i szkolenie zawodowe, w celu przygotowania siły roboczej do transformacji cyfrowej i ekologicznej. Powinien również **wspierać i** poprawiać dialog społeczny, infrastrukturę i usługi.
- (43) Instrument powinien zapewniać spójność i komplementarność z ogólnymi celami działań zewnętrznych Unii określonymi w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej, między innymi z poszanowaniem podstawowych praw i zasad, a także ochroną i propagowaniem praw człowieka, demokracji i podstawowych zasad państwa prawnego, w tym w zakresie przeciwdziałania korupcji, sądownictwa, administracji publicznej i dobrych rządów.
- (44) Biorąc pod uwagę niepewność związaną z rosyjską wojną napastniczą, Instrument powinien być elastycznym instrumentem umożliwiającym Unii zaspokojenie potrzeb Ukrainy za pomocą zróżnicowanego zestawu narzędzi, który zapewnia finansowanie państwa ukraińskiego, wsparcie krótkoterminowych priorytetów w zakresie odbudowy i rekonstrukcji, wsparcie inwestycji i dostępu do finansowania, a także pomoc techniczną i budowanie zdolności oraz inne odpowiednie działania.
- (45) Wsparcie unijne powinno być zorganizowane wokół trzech filarów, a mianowicie (i) wsparcia finansowego dla państwa ukraińskiego w celu wdrożenia reform i inwestycji, a także utrzymania stabilności makrofinansowej kraju, zgodnie z „Planem dla Ukrainy”; (ii) ram inwestycyjnych dla Ukrainy w celu zmobilizowania inwestycji i zwiększenia dostępu do finansowania; (iii) pomocy akcesyjnej w celu wykorzystania fachowej wiedzy technicznej i budowania potencjału.
- (46) Potrzeby w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji są znaczne i nie można ich pokryć wyłącznie z budżetu Unii, dlatego pewną rolę powinny odegrać zarówno inwestycje publiczne, jak i prywatne. Instrument powinien umożliwiać **terminowe** uruchomienie zarówno publicznych, jak i prywatnych inwestycji i przewidywać opcję zwiększenia wsparcia inwestycji w długoterminową rekonstrukcję, gdy pozwolą na to okoliczności, biorąc również pod uwagę zdolność Ukrainy do wdrażania i absorpcji. **Mobilizacja inwestycji prywatnych za pośrednictwem Instrumentu powinna przyczynić się do długoterminowej konkurencyjności i innowacyjności Ukrainy.**
- (46a) Rosja i jej sojusznicy muszą zapłacić za szkody wyrządzone Ukrainie. Unia i jej państwa członkowskie, ściśle współpracując z innymi instytucjami i krajami, powinny ustanowić podstawę prawną do konfiskaty rosyjskiego majątku publicznego w celu sfinansowania rekonstrukcji Ukrainy i zadośćuczynienia ofiarom rosyjskiej agresji, co jest dozwolone na mocy prawa międzynarodowego zwyczajowego albo jako zbiorowy środek zaradczy w odpowiedzi na naruszenie przez Rosję podstawowej zasady zakazującej wojen napastniczych, albo jako akt zbiorowej samoobrony na mocy art. 51 Karty Narodów Zjednoczonych.**

- (46b) *W świetle konkluzji przyjętych przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 29–30 czerwca 2023 r., w których wezwano do dalszych prac w tej kwestii, należy już teraz przewidzieć w niniejszym rozporządzeniu mechanizm prawny umożliwiający dodawanie kwot jako zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel w rozumieniu rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, które będzie można później otrzymać z wszelkich skonfiskowanych aktywów Federacji Rosyjskiej lub innych państw, podmiotów bądź osób fizycznych bezpośrednio w związku z rosyjską wojną napastniczą za pomocą unijnych środków ograniczających, albo z dochodów uzyskanych w wyniku zarządzania tymi aktywami lub z narosłych odsetek na podstawie wszelkich odpowiednich unijnych aktów prawnych, które zostaną przyjęte w przyszłości, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami międzynarodowego prawa zwyczajowego. Wszelkie takie dochody powinny stanowić uzupełnienie środków już dostępnych w ramach niniejszego Instrumentu i zostać wykorzystane w formie dotacji.*
- (47) Całkowita maksymalna kwota wsparcia unijnego przeznaczona na Instrument powinna wynosić 50 mld EUR w cenach bieżących na okres od 2024 r. do 2027 r., dla wszystkich rodzajów wsparcia. W świetle zmieniających się okoliczności i celów samego Instrumentu wsparcie unijne musi zapewniać równowagę między elastycznością a możliwością programowania. **Ponieważ wszelka pomoc dwustronna dla Ukrainy będzie udzielana w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy, oprócz puli środków finansowych określonej w art. 6 potrzebne są dodatkowe fundusze w postaci zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, aby zapewnić dodatkowe dotacje na dalsze wspieranie Ukrainy.**
- (48) Jeśli chodzi o wsparcie unijne, inne niż w formie pożyczek, niniejsze rozporządzenie powinno być finansowane z Rezerwy na rzecz Ukrainy i zgodnie z nią, jak zaproponowano w zmianie rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093, do kwoty 50 mld EUR w latach 2024–2027. Taka maksymalna kwota podczas corocznej procedury budżetowej nie stanowi dla Parlamentu Europejskiego i Rady głównej kwoty odniesienia w rozumieniu pkt 18 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami, oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych.
- (49) Uruchomienie Rezerwy na rzecz Ukrainy powinno mieć na celu zapewnienie co najmniej rocznej orientacyjnej kwoty na wsparcie inne niż w formie pożyczek, zgodnie z art. 10b proponowanej zmiany rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093.
- (50) W ramach unijnych środków ograniczających przyjętych na podstawie art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 215 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) środki finansowe ani zasoby gospodarcze nie mogą być udostępniane, bezpośrednio lub pośrednio, dla lub na rzecz wyznaczonych osób prawnych, podmiotów lub organów. Takie wyznaczone podmioty oraz podmioty będące ich własnością lub przez nie kontrolowane nie mogą być zatem wspierane z Instrumentu.
- (51) Środki na zobowiązania i odpowiadające im środki na płatności z Rezerwy na rzecz Ukrainy powinny być uruchamiane corocznie w budżecie powyżej pułapów określonych w wieloletnich ramach finansowych. **Aby skutecznie umożliwić organom budżetowym nadzór i swobodę działania, Rezerwa na rzecz Ukrainy powinna składać się z co najmniej trzech dodatkowych linii budżetowych odpowiadających każdemu z filarów, na których opiera się wniosek.**
- (52) W odniesieniu do części wsparcia w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy udzielanej w formie pożyczek należy rozszerzyć gwarancję budżetową Unii, aby objąć pomoc finansową udostępnianą Ukrainie, zatwierdzoną zgodnie z art. 220 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046. W związku z tym w zmianie rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 proponuje się uruchomienie niezbędnych środków w budżecie Unii poza pułapami wieloletnich ram finansowych na pomoc finansową dla Ukrainy dostępną do końca 2027 r.

- (53) Przy poszanowaniu zasady jednoroczności budżetu Unii należy zapewnić możliwość zastosowania mechanizmów elastyczności zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046 w ramach innych obszarów polityki, mianowicie w odniesieniu do przeniesień i ponownego przydzielania środków, aby zadbać o wydajne wykorzystanie unijnych środków, maksymalnie zwiększając w ten sposób pulę środków finansowych Unii dostępnych w ramach Instrumentu.
- (54) Ograniczenia kwalifikowalności w procedurach udzielania zamówień w ramach Instrumentu powinny być dozwolone ze względu na szczególny charakter działalności lub gdy działalność ma wpływ na bezpieczeństwo lub porządek publiczny.
- (55) Aby skutecznie wdrożyć Instrument, w tym ułatwić integrację Ukrainy z europejskimi łańcuchami wartości, wszystkie dostawy i materiały finansowane i zamawiane w ramach tego Instrumentu powinny pochodzić z państw członkowskich, Ukrainy, umawiających się stron Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, państw objętych zakresem załącznika I do rozporządzenia (UE) 2021/947 i załącznika I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 oraz państw, dla których Komisja ustanowiła wzajemny dostęp do pomocy zewnętrznej w Ukrainie, chyba że dostawy i materiały nie mogą być pozyskane na rozsądnych warunkach w żadnym z tych państw.
- (56) Unia powinna dążyć do jak najefektywniejszego wykorzystania dostępnych zasobów w celu optymalizacji wpływu prowadzonych przez nią działań zewnętrznych. Cel ten należy osiągnąć przez zapewnienie spójności, zgodności i komplementarności z pozostałymi unijnymi instrumentami finansowania zewnętrznego, a także przez synergie z innymi politykami i programami Unii. Aby zmaksymalizować wpływ połączonych interwencji na osiągnięcie wspólnego celu, należy przewidzieć, aby w Instrumencie została zapewniona możliwość wnoszenia wkładów do działań podejmowanych w ramach innych programów.
- (57) Unia powinna propagować wielostronne i oparte na zasadach i wartościach podejście do globalnych dóbr i wyzwań, a także współpracować w tym zakresie z państwami członkowskimi, krajami partnerskimi, organizacjami międzynarodowymi i innymi darczyńcami.
- (58) Ze względu na potrzebę koordynacji międzynarodowego wsparcia na rzecz odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy państwa członkowskie, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe i inne źródła powinny mieć możliwość wnoszenia wkładów we wdrażanie Instrumentu. Takie wkłady powinny być wdrażane na tych samych zasadach i warunkach oraz powinny stanowić zewnętrzne dochody przeznaczane na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a) ppkt (ii), lit. d) i e) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
- (59) Komisja – **w porozumieniu Parlamentem Europejskim** – oraz państwa członkowskie powinny zapewnić zgodność, **przejrzystość**, spójność i komplementarność swojej pomocy, w szczególności przez regularne konsultacje oraz częste wymiany informacji na poszczególnych etapach cyklu udzielania pomocy **ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami**, w tym na szczeblu lokalnym **i regionalnym**. W świetle obecności różnych darczyńców międzynarodowych należy również poczynić kroki niezbędne do zapewnienia lepszej koordynacji z innymi darczyńcami i komplementarności wobec nich, w tym **przez umowę w sprawie wspólnych norm** i regularne konsultacje. W tym względzie wielostronną platformę koordynacji darczyńców należy wykorzystywać jako już ugruntowane forum takiej wymiany. **Parlament Europejski oraz Rada Najwyższa Ukrainy i Kongres USA, jako parlamenty trzech podmiotów, które wspólnie przewodniczą platformie, powinny otrzymać status obserwatora w jej Komitecie Sterującym, aby zapewnić pełną kontrolę parlamentarną, demokratyczny nadzór, przejrzystość i rozliczalność. W ramach platformy należy przewidzieć komponent terytorialny, w ramach którego europejski sojusz miast i regionów na rzecz odbudowy Ukrainy odgrywałby rolę koordynatora.**
- (60) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie powinny mieć horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 TFUE. Zasady te zostały ustanowione w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046 i określają w szczególności procedurę uchwalania i wykonywania budżetu w drodze dotacji, nagród, zarządzania pośredniego, instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych, pomocy finansowej i zwrotu kosztów ekspertom zewnętrznym oraz przewidują kontrolę odpowiedzialności podmiotów upoważnionych do działań finansowych.

- (61) Rodzaje finansowania oraz metody wdrożenia określone na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być wybierane na podstawie stopnia, w jakim umożliwiają osiągnięcie celów Instrumentu i uzyskanie rezultatów, z uwzględnieniem w szczególności kosztów kontroli, obciążeń administracyjnych oraz spodziewanego ryzyka braku zgodności. Powinno to obejmować uwzględnianie korzystania z płatności ryczałtowych, stawek zryczałtowanych i kosztów jednostkowych, a także finansowanie niepowiązane z kosztami, o których mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
- (62) Należy zawrzeć umowę ramową z Ukrainą, aby ustalić zasady współpracy finansowej między Unią a Ukrainą, w tym niezbędne mechanizmy kontroli i audytu wydatków. W stosownych przypadkach, w zależności od poszczególnych filarów, aby określić warunki uruchamiania funduszy, należy również zawierać z Ukrainą umowy w sprawie finansowania i umowy pożyczki.
- 62a) Odbiorcy finansowania unijnego powinni wskazywać na jego pochodzenie i zapewniać jego wyeksponowanie, w stosownych przypadkach również poprzez umieszczenie godła Unii i odpowiedniego oświadczenia o finansowaniu w brzmieniu „sfinansowane przez Unię Europejską”.**
- (63) Na zasadzie odstępstwa od art. 209 ust. 3 akapit pierwszy, drugi i czwarty rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 należy uznać, że spłaty i dochody wygenerowane przez instrument finansowy powinny stanowić wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel na rzecz Instrumentu lub programu będącego jego następcą.
- (64) Na zasadzie odstępstwa od art. 213 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 właściwe jest, aby nadwyżka z rezerw na Gwarancję dla Ukrainy stanowiła wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel na rzecz Instrumentu lub programu będącego jego następcą.
- (65) W ramach filaru I Instrumentu należy zapewnić finansowanie, aby wesprzeć wdrażanie „Planu dla Ukrainy” określającego program reform i inwestycji Ukrainy, których celem jest osiągnięcie ogólnych i szczegółowych celów Instrumentu i które powinny być również zintegrowane z ramami polityki gospodarczej i fiskalnej. Finansowanie w ramach tego filaru należy zapewnić po zadowalającym spełnieniu warunków określonych w planie.
- (66) Ukraina powinna przygotować plan jako spójną, kompleksową i odpowiednio wyważoną odpowiedź na potrzebę odbudowy i modernizacji Ukrainy, odpowiedź wspierającą odbudowę gospodarczą, społeczną i środowiskową Ukrainy, **jej zrównoważony rozwój** oraz postęp na drodze do członkostwa w Unii, **zgodnie z celami i wymogami określonymi w Instrumencie**. W związku z tym „Plan dla Ukrainy” stanowiłby również podstawę dla innych darczyńców do określenia priorytetowych obszarów finansowania odbudowy Ukrainy oraz wspierania odpowiedzialności, spójności i dodatkowych wkładów w tym względzie. W tym celu Ukraina powinna dopilnować, aby przygotowany plan w sposób zintegrowany obejmował jej potrzeby odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji oraz określał, w jakim zakresie środki przewidziane w planie mają być finansowane przez Unię za pośrednictwem Instrumentu. Przygotowując plan, Ukraina powinna wziąć pod uwagę wsparcie udzielane w ramach innych programów unijnych. Ukraina powinna tak opracować swój plan, aby zapewnić, by inni darczyńcy byli w stanie przyczynić się do wsparcia środków przewidzianych w planie, w tym przez zwiększenie finansowania dostępnego w ramach Instrumentu.
- (67) „Plan dla Ukrainy” powinien stanowić podstawę wsparcia udzielanego w ramach pierwszego filaru Instrumentu, ale powinien również stanowić punkt odniesienia dla wsparcia udzielanego w ramach drugiego i trzeciego filaru Instrumentu. Środki finansowane w ramach drugiego i trzeciego filaru powinny wspierać cele planu i jego wdrażanie.
- (68) „Plan dla Ukrainy” powinien obejmować środki dotyczące reform i inwestycji, wraz z etapami jakościowymi i ilościowymi, które gwarantują zadowalające wdrożenie tych środków, a także orientacyjny harmonogram wdrażania tych środków. Środki rozpoczęte od dnia 1 stycznia 2023 r. powinny być kwalifikowalne.

- (69) W planie należy określić warunki odzwierciedlające oczekiwany postęp we wdrażaniu przewidzianych w nim środków. Warunki te powinny przyjąć formę etapów jakościowych lub ilościowych. Takie etapy należy zaplanować nie później niż do dnia 31 grudnia 2027 r., chociaż całkowite zakończenie środków, do których się odnoszą, może wykroczyć poza 2027 r. Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia stabilności makrofinansowej Ukrainy przy jednoczesnym wspieraniu jej wysiłków na rzecz odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji w perspektywie przystąpienia do Unii, plan powinien w szczególności obejmować warunki związane z (i) podstawowymi wymogami, takimi jak stabilność makrofinansowa, nadzór budżetowy i zarządzanie finansami publicznymi, które można określić w taki sposób, aby odzwierciedlały zadowalające postępy w ich spełnianiu; oraz (ii) reformami sektorowymi i strukturalnymi oraz inwestycjami określonymi w planie. Płatności powinny być odpowiednio zorganizowane wokół takich kategorii warunków, odzwierciedlających cele Instrumentu.
- (70) Przygotowanie i wdrożenie Planu przez Ukrainę powinno w szczególności uwzględniać sytuację w ukraińskich regionach i gminach, mając na uwadze ich szczególne potrzeby w zakresie odbudowy i rekonstrukcji, reform, modernizacji i decentralizacji, i powinno odbywać się w ramach **znaczących i niedyskryminacyjnych** konsultacji z władzami regionalnymi, lokalnymi, miejskimi i innymi władzami publicznymi **oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i ekspertami**, zgodnie z zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów i z uwzględnieniem podejścia oddolnego. W tym kontekście Plan powinien w szczególności wzmocnić gospodarczy, społeczny, środowiskowy i terytorialny rozwój ukraińskich regionów i gmin, **który należy uzupełnić wyraźnym uznaniem publicznej osobowości prawnej jednostek terytorialnych. Plan powinien** wspierać reformę decentralizacyjną w Ukrainie i konwergencję z normami Unii; powinien również zapewnić zaangażowanie władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności gmin, **i regionalnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego** w podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania wsparcia w procesie rekonstrukcji na szczeblu lokalnym, a także zapewnić, aby projekty rekonstrukcji wybrane i wdrożone przez takie władze szczebla niższego niż krajowy stanowiły odpowiednio znaczną część wsparcia. **W jednym z rozdziałów Planu należy określić, w jaki sposób konsultowano się z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w sposób wolny od przeszczerzeń i w wystarczającym czasie, w których częściach Planu odzwierciedlono ich wkład, a w których pominięto. Wkład ten należy przedstawić szczegółowo w załączniku.**
- (71) Plan powinien również zawierać **szczegółowe** wyjaśnienie ukraińskiego systemu i **planowanych środków mających na celu skuteczne zapobieganie** nieprawidłowościom, korupcji, **a w szczególności korupcji na wysokim szczeblu**, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, **oraz skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz ścigania przestępstw mających wpływ na wykorzystanie** funduszy w ramach Instrumentu, oraz ustalenia mające na celu unikanie podwójnego finansowania w ramach Instrumentu i innych programów unijnych, jak również podwójnego finansowania przez innych darczyńców. Środki przewidziane w Planie powinny **zapewnić skuteczny system** zarządzania i kontroli. Takie środki Ukraina powinna wdrożyć w orientacyjnym terminie, który **należy** ustalić, w zależności od poszczególnych działań, w trakcie obowiązywania Instrumentu. **Zgodność z tym Planem będzie miała zasadnicze znaczenie zarówno dla zachowania interesów finansowych Unii, jak i dla włączenia wspólnotowego dorobku prawnego do wewnętrznego porządku prawnego Ukrainy, przybliżając Ukrainę do członkostwa w Unii.**
- (72) Komisja powinna ocenić Plan dla Ukrainy na podstawie wykazu kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu. Ze względu na znaczenie skutków finansowych wsparcia dla Planu dla Ukrainy **Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych.** █
- (73) Biorąc pod uwagę niepewność i potrzebę elastyczności we wdrażaniu Instrumentu, Ukraina powinna mieć możliwość zwrócenia się do Komisji z uzasadnionym wnioskiem o **zmianę aktu delegowanego**, w przypadku gdy z powodu obiektywnych okoliczności **związanych z wojną** Plan dla Ukrainy, w tym odpowiednie etapy jakościowe i ilościowe, nie jest już, częściowo lub całkowicie, możliwy do osiągnięcia przez Ukrainę. Komisja może również, w porozumieniu z Ukrainą, złożyć wniosek dotyczący zmiany **aktu delegowanego**, w szczególności, aby uwzględnić zmiany dostępnych kwot. Ukraina powinna mieć również możliwość złożenia uzasadnionego wniosku o zmianę Planu, w tym w stosownych przypadkach przez zaproponowanie aneksów, aby uwzględnić dodatkowe dostępne fundusze od innych darczyńców lub z innych źródeł, takie jak **zamrożone i immobilizowane rosyjskie aktywa.**
- (74) Wsparcie finansowe dla Planu dla Ukrainy powinno być możliwe w formie pożyczki. W sytuacji, gdy potrzeby finansowania Ukrainy są pilne, należy zorganizować pomoc finansową w ramach zróżnicowanej strategii finansowania, o której mowa w art. 220a rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i ustanowionej tamże jako jednolita metoda finansowania, która ma zwiększyć płynność obligacji unijnych oraz atrakcyjność i opłacalność emisji unijnej.

- (75) Biorąc pod uwagę sytuację Ukrainy spowodowaną wojną napastniczą Rosji i w celu wsparcia Ukrainy na drodze do długoterminowej stabilności, należy udzielić Ukrainie pożyczek na wysoce preferencyjnych warunkach na maksymalny okres 35 lat i nie rozpoczynać spłaty kwoty głównej przed 2034 r. Należy również wprowadzić odstępstwo od art. 220 ust. 5 lit. e) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i umożliwić Unii pokrycie – w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. – kosztów stóp procentowych (kosztów finansowania i kosztów zarządzania płynnością) oraz znieść koszty administracyjne (koszty obsługi ogólnych administracyjnych kosztów), które w przeciwnym razie poniosłaby Ukraina. Dotację na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego należy przyznać w formie instrumentu, który uznaje się za odpowiedni do zapewnienia skuteczności wsparcia w ramach Instrumentu w rozumieniu art. 220 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
- (76) Ukraina powinna mieć możliwość wystąpienia każdego roku o dotację na spłatę odsetek i zwolnienie z kosztów administracyjnych.
- (77) Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia (UE) 2021/947 zobowiązania finansowe z tytułu pożyczek udzielanych na podstawie niniejszego rozporządzenia nie powinny być wspierane z gwarancji na działania zewnętrzne. Wsparcie w formie pożyczek w ramach Instrumentu powinno stanowić pomoc finansową w rozumieniu art. 220 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Biorąc pod uwagę ryzyko finansowe i pokrycie budżetowe, nie należy tworzyć rezerw na pomoc finansową w formie pożyczek w ramach Instrumentu, zgodnie z propozycją, aby były one gwarantowane powyżej pułapów, oraz, na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, nie należy ustalać wskaźnika zasilenia rezerw.
- (78) Należy zagwarantować zarówno elastyczność, jak i możliwość programowania, a także stabilność w udzielaniu wsparcia unijnego dla Ukrainy. W tym celu płatności w ramach Instrumentu należy realizować zgodnie z ustalonym harmonogramem kwartalnym, z zastrzeżeniem dostępności finansowania, na podstawie wniosku o płatność składanego przez Ukrainę i po weryfikacji przez Komisję zadawalającego spełnienia odpowiednich warunków, **w tym osiągnięcia wszystkich kamieni milowych i wartości docelowych**. W przypadku gdy warunek nie zostanie spełniony zgodnie z orientacyjnym harmonogramem określonym w decyzji zatwierdzającej Plan, Komisja powinna potrącić z płatności kwotę odpowiadającą danym warunkom **zgodnie z wcześniej ustaloną metodyką dotyczącą częściowego spełnienia**. Wpłata odpowiednich wstrzymanych środków może nastąpić w kolejnym terminie płatności i do dwunastu miesięcy po pierwotnym terminie określonym w orientacyjnym harmonogramie, z zastrzeżeniem spełnienia warunków.
- (79) Aby zapewnić Ukrainie dostęp do wystarczającego finansowania w celu zaspokojenia jej potrzeb stabilności makrofinansowej oraz zainicjowania odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji kraju, Ukraina powinna mieć dostęp do maksymalnie 7 % bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki w formie płatności zaliczkowych, z zastrzeżeniem dostępności środków i przestrzegania warunku wstępnego wsparcia dla Ukrainy w ramach Instrumentu.
- (80) Na zasadzie odstępstwa od art. 116 ust. 2 i 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 należy ustalić termin płatności, począwszy od daty przekazania Ukrainie decyzji zatwierdzającej wypłatę, i wykluczyć płatność odsetek za zwłokę przez Komisję na rzecz Ukrainy.
- (81) Przejrzystość we **wszystkich fazach wdrażania** Instrumentu jest **stałym warunkiem wstępnym** wsparcia unijnego. Ukraina powinna publikować **aktualne** dane dotyczące osób, podmiotów **i beneficjentów końcowych** otrzymujących finansowanie w kwotach przekraczających równowartość **100 000 EUR** na potrzeby przeprowadzenia reform i inwestycji określonych w Planie dla Ukrainy. **Ujawnienie beneficjenta rzeczywistego podmiotu prawnego powinno być obowiązkowym warunkiem wstępnym otrzymania finansowania. Ponadto Ukraina powinna aktualizować i publikować wykaz 2 000 największych beneficjentów końcowych.** Informacji tych nie należy publikować, **jeżeli jest to należycie uzasadnione**, w przypadku, gdy ich ujawnienie zagraża prawom i wolnościom zainteresowanych osób lub podmiotów lub poważnie szkodzi interesom handlowym odbiorców. Umowa ramowa powinna zawierać dokładne zasady i ramy czasowe dotyczące gromadzenia danych przez Ukrainę oraz dostępu do nich przez Komisję, OLAF i, **w stosownych przypadkach, Prokuraturę Europejską (EPPO)**, w tym w odniesieniu do formatu informacji **i praw dostępu do informacji dla społeczeństwa europejskiego i ukraińskiego, a także Rady Najwyższej Ukrainy i Parlamentu Europejskiego.**
- (82) W ramach filaru II Instrumentu należy ustanowić ramy inwestycyjne mające na celu wspieranie inwestycji w odbudowę i rekonstrukcję, realizowanych przez firmy z sektora prywatnego, gminy, przedsiębiorstwa państwowe lub inne podmioty. Ramy inwestycyjne dla Ukrainy powinny uwzględniać priorytety określone w Planie dla Ukrainy oraz wspierać jego cele i realizację. Ramy inwestycyjne dla Ukrainy powinny zakładać zaangażowanie ukraińskich władz w zarządzanie nimi.

- (82a) *Ze względu na potrzebę koordynacji międzynarodowego wsparcia na rzecz odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe, w szczególności EBI i EBOR jako kluczowe instytucje finansowe, a także państwa członkowskie, krajowe banki rozwoju, państwa trzecie lub inni darczyńcy mogą odgrywać istotną rolę w finansowaniu lub jako partnerzy wykonawczy środków lub projektów wspieranych w ramach Instrumentu. Krajowe i lokalne prywatne i kontrolowane przez państwo instytucje finansowe w Ukrainie mogą być zaangażowane we wdrażanie tych instrumentów.*
- (83) Ramy inwestycyjne powinny stanowić zintegrowany pakiet finansowy zapewniający zdolność finansowania w formie instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i działań łączonych w Ukrainie. Wsparcia na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy należy udzielać na zasadzie zarządzania pośredniego, w szczególności z wykorzystaniem możliwości finansowych i technicznych międzynarodowych instytucji finansowych i europejskich instytucji finansowania rozwoju, w tym ich udziału w ryzyku związanym z inwestycjami z ich zasobów własnych. Biorąc pod uwagę skalę inwestycji w odbudowę i rekonstrukcję w Ukrainie, które będą wymagały podziału ryzyka, konieczne jest, aby Unia ustanowiła specjalną możliwość gwarancyjną – Gwarancję dla Ukrainy. Działania objęte Gwarancją dla Ukrainy będą realizowane zgodnie z art. 208 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Agencje kredytów eksportowych i inne instytucje finansowe zapewniające wsparcie w zakresie ułatwień w handlu mogą działać jako pośrednicy finansowi. Wdrażając Gwarancję dla Ukrainy i zarządzając nią, Komisja powinna zapewnić ścisłą koordynację ze wsparciem udzielanym w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2021/947.
- (84) Elastyczność wsparcia w ramach Instrumentu należy zwiększyć przez zapewnienie elastycznego wdrażania Gwarancji dla Ukrainy, której można udzielać stopniowo. Należy wprowadzić odstępstwo od art. 211 ust. 2 akapit drugi zdanie drugie rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, aby umożliwić tworzenie rezerw do dnia 31 grudnia 2027 r. równych kwocie rezerw odpowiadającej udzielonej gwarancji, a nie globalnej kwocie rezerw. W ramach odstępstwa powinna również istnieć możliwość stopniowego tworzenia rezerw dla odzwierciedlenia postępów w wyborze i realizacji operacji w zakresie finansowania i inwestycji wspierających cele Instrumentu, zamiast odzwierciedlenia oceny skutków finansowych, o której mowa w art. 211 ust. 2 akapit drugi zdanie drugie rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
- (85) W celu efektywnego wykorzystania środków w ramach tego filaru należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do zmiany wskaźnika zasilenia rezerw na Gwarancję dla Ukrainy. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. W trakcie przygotowywania i opracowywania aktów delegowanych Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (85a) *Aby ułatwić prywatne inwestycje i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, konieczne jest przeznaczenie części środków finansowych objętych Gwarancją dla Ukrainy na przedsiębiorstwa typu start-up oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), zgodnie z definicją zawartą w art. 2 załącznika do zalecenia 2003/361/WE, a także zgłaszanie i śledzenie przydziału takiej części środków.*
- (86) W ramach filaru III Instrumentu wsparcie powinno mieć na celu przede wszystkim stopniowe dostosowanie do unijnych zasad, norm, polityk i praktyk („dorobek prawny”) z myślą o przyszłym członkostwie w Unii, przyczyniając się tym samym do wdrażania Planu dla Ukrainy. W procesie tym należy również uwzględnić odpowiednie zalecenia organów międzynarodowych i **sojuszy regionalnych**, takich jak Rada Europy i Komisja Wenecka. Wsparcie powinno również mieć na celu zwiększenie zdolności zainteresowanych stron, w tym **instytucji demokratycznych, sądów, partnerów społecznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych, a także budowanie zdolności podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, w tym ich roli w zakresie kontroli publicznej.**

- (87) Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 oraz rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95, (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE) 2017/1939 i **dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371** interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą skutecznych środków, z uwzględnieniem środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i podwójnemu finansowaniu, wykrywania i eliminowania tych zjawisk oraz prowadzenia postępowań w ich sprawie, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych, **a także środków pozwalających na skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych, ściganie i stawianie przed sądem sprawców przestępstw mających wpływ na fundusze udostępniane w ramach Instrumentu i osób biorących udział w cudzym przestępstwie w sposób niesprawczy. Służby Komisji powinny dysponować wystarczającymi zdolnościami administracyjnymi i personelem, aby zapewnić osiągnięcie tych celów.**
- (87a) **Mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 EPPO jest właściwa w sprawach przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, nawet jeżeli główny czyn zabroniony ma miejsce poza Unią, z zastrzeżeniem jurysdykcji eksterytorialnej państwa członkowskiego uczestniczącego w systemie EPPO w odniesieniu do przestępstwa naruszającego interesy finansowe Unii, oraz że istotne jest, zgodnie z art. 24 ust. 1 tego rozporządzenia, aby Komisja, Rada Audytowa i OLAF bez zbędnej zwłoki zgłaszały EPPO wszelkie czyny zabronione mające wpływ na środki finansowe przyznane na podstawie niniejszego rozporządzenia, co pozwoli Prokuraturze Europejskiej ocenić swoją właściwość i w stosownych przypadkach wszcząć postępowanie przygotowawcze. Ponadto istotne jest, aby właściwe organy ukraińskie bezzwłocznie rozpatrywały wnioski o wzajemną pomoc prawną i wnioski o ekstradycję wydane przez Prokuraturę Europejską i właściwe organy państw członkowskich dotyczące tych funduszy, zgodnie z odpowiednimi instrumentami dotyczącymi międzynarodowej współpracy w sprawach karnych.**
- (88) W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) powinien mieć możliwość prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu **wykrycia i ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii, oraz w celu zgłaszania wszelkich przestępstw EPPO, zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/1939.**
- (89) Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046 należy przyznać niezbędne prawa i dostęp Komisji, **Parlamentowi Europejskiemu**, OLAF-owi, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w stosownych przypadkach, Prokuraturze Europejskiej (EPPO), w tym ze strony osób trzecich zaangażowanych we wdrażanie środków finansowych Unii. Ukraina powinna również **korzystać z systemu wczesnego wykrywania i wykluczania** oraz zgłaszać Komisji nieprawidłowości związane z wykorzystaniem funduszy.
- (90) Wzmocnienie systemów kontroli wewnętrznej, w tym kontroli *ex ante*, walka z **wszelkimi** formami korupcji, **nepotyzmu, faworyzowania czy oszustw**, propagowanie przejrzystości, dobrej administracji i skutecznego zarządzania finansami publicznymi, **a także weryfikacja przez niezależnego audytora zewnętrznego** są priorytetami reform w Ukrainie i **zwiększają zasadność wsparcia dla Ukrainy, a Instrument powinien je wspierać.**
- (91) Komisja powinna zapewnić skuteczną ochronę interesów finansowych Unii w ramach Instrumentu. W tym celu należy powołać niezależną Radę Audytową, która dostarczałaby Komisji informacji na temat ewentualnego niewłaściwego zarządzania funduszami i **gwarantowałyby uzyskanie poświadczenia wiarygodności dzięki niezależnemu audytowi zewnętrznemu. Rada Audytowa powinna podlegać obowiązkowi sprawozdawczym wobec Prokuratury Europejskiej zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/1939.** Takie informacje powinny być udostępniane OLAF-owi, **Prokuraturze Europejskiej** i, w stosownych przypadkach, odpowiednim władzom ukraińskim, **w szczególności Izbie Obrachunkowej Rady Najwyższej Ukrainy.** Komisja, z pomocą delegatury Unii, powinna być uprawniona do przeprowadzania **regularnych** kontroli sposobu, w jaki Ukraina wdraża fundusze w całym cyklu życia projektu. **Należy zapewnić Komisji wystarczające środki finansowe i zasoby ludzkie do przeprowadzania audytu i kontroli.** Rada Audytowa powinna zapewnić regularny dialog i współpracę z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym.

- (92) Chociaż to przede wszystkim Ukraina jest odpowiedzialna za zadbanie, aby wdrażanie Instrumentu było zgodne z obowiązującymi normami, biorąc pod uwagę zasadę proporcjonalności i szczególne warunki, w których Instrument będzie funkcjonował, Komisja powinna mieć możliwość uzyskania wystarczającego zapewnienia od Ukrainy w tym zakresie. W tym celu Ukraina powinna zobowiązać się w Planie do poprawy obecnego systemu zarządzania i kontroli oraz do odzyskiwania kwot wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. **Ukraina powinna również zobowiązać się w ramach Planu do poprawy wykrywania przestępstw mających wpływ na fundusze przekazywane w ramach Instrumentu, prowadzenia w ich sprawie postępowań przygotowawczych i ich ścigania. W związku z tym Ukraina powinna zobowiązać się do zagwarantowania, że właściwe organy ukraińskie będą bezzwłocznie rozpatrywały wnioski o wzajemną pomoc prawną i wnioski o ekstradycję wydane przez EPPO i właściwe organy państw członkowskich.** Ukraina powinna ustanowić system monitorowania, na podstawie którego sporządzane będzie roczne sprawozdanie z postępów. Ukraina powinna gromadzić dane i informacje umożliwiające zapobieganie nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, **a także wykrywanie i eliminowanie tych zjawisk, oraz pozwalające na skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych, ściganie i stawianie przed sądem sprawców przestępstw mających wpływ na środki finansowe udostępniane w ramach Instrumentu i osób biorących udział w cudzym przestępstwie w sposób niesprawczy.** Umowa ramowa oraz umowy w sprawie finansowania i umowy pożyczki powinny zawierać zobowiązania Ukrainy do zadbania o gromadzenie odpowiednich danych i informacji na temat osób i podmiotów otrzymujących finansowanie na wdrażanie środków przewidzianych w Planie dla Ukrainy oraz o dostęp do takich danych. **Umowa ramowa, umowa w sprawie finansowania i umowa pożyczki powinny zostać udostępnione Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Radzie Najwyższej Ukrainy.**
- (93) Interesy finansowe Unii również należy chronić, gdy fundusze są realizowane w ramach zarządzania bezpośredniego przez dotacje i zamówienia publiczne oraz zarządzania pośredniego z podmiotami ocenianymi pod kątem spełnienia wymogów dotyczących filarów, w szczególności w ramach drugiego i trzeciego filaru Instrumentu.
- (94) Na potrzeby wdrożenia pomocy w ramach Instrumentu należy przyjąć programy prac.
- (95) Należy zwiększyć zdolności Ukrainy w zakresie komunikacji, by zapewnić istnienie silnych i pluralistycznych mediów **oraz promować zrozumienie** unijnych wartości oraz korzyści i obowiązków wynikających z potencjalnego członkostwa w Unii, zwalczając jednocześnie dezinformację, **zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje.** Należy również zapewnić widoczność finansowania unijnego.
- (96) Komisja powinna zapewnić jasne mechanizmy monitorowania i oceny w celu zapewnienia skutecznej rozliczalności i przejrzystości przy wykonywaniu budżetu Unii, a także skutecznej oceny postępów w osiągnięciu celów niniejszego rozporządzenia.
- (97) Komisja powinna przeprowadzać raz w roku ocenę realizacji wsparcia w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy. Powinno to umożliwić komitetowi ustanowionemu niniejszym rozporządzeniem uzyskiwanie odpowiednich informacji w celu udzielania pomocy Komisji. **Informacje te należy również udostępnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.** Na potrzeby skutecznego monitorowania realizacji Ukraina powinna raz w roku przedstawiać roczne sprawozdanie z postępów we wdrażaniu. Takie sprawozdania przygotowane przez rząd powinny znaleźć odpowiednie odzwierciedlenie w Planie dla Ukrainy. Na odbiorców finansowania unijnego wdrażanego w ramach drugiego i trzeciego filaru Instrumentu należy nałożyć proporcjonalne wymogi w zakresie sprawozdawczości.
- (98) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011.
- (99) Komisja w swojej ocenie Planu dla Ukrainy i podczas gromadzenia opinii na temat ram inwestycyjnych dla Ukrainy należy uwzględnić decyzję Rady 2010/427/UE i rolę ESDZ w stosownych przypadkach, a w szczególności podczas monitorowania, czy spełniono warunek wstępny przyznania wsparcia unijnego.
- (100) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

(101) Aby zapewnić ciągłość udzielania wsparcia w odpowiednim obszarze polityki, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia Instrument na rzecz Ukrainy („Instrument”).

Określa ono cele Instrumentu, jego finansowanie, budżet na lata 2024–2027, formy finansowania unijnego w jego ramach oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

2. Instrument zapewnia Ukrainie pomoc w ramach następujących trzech filarów:

- a) Filar I: wsparcie finansowe, które ma zostać udzielone Ukrainie na przeprowadzenie reform i inwestycji w celu wdrożenia Planu dla Ukrainy, a także utrzymania stabilności makrofinansowej kraju, jak określono w rozdziale III;
- b) Filar II: specjalne ramy inwestycyjne dla Ukrainy wspierające inwestycje i zapewniające dostęp do finansowania, jak określono w rozdziale IV;
- c) Filar III: pomoc techniczna i powiązane wsparcie dla Ukrainy w celu opracowania i wdrożenia reform związanych z przystąpieniem do UE oraz na potrzeby zwiększenia zdolności administracyjnych Ukrainy, a także inne odpowiednie działania, jak określono w rozdziale V.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

1. „umowa ramowa” oznacza porozumienie zawarte między Komisją a Ukrainą określające zasady współpracy finansowej między Ukrainą a Komisją na podstawie niniejszego rozporządzenia;
2. „środki” oznaczają reformy i inwestycje w ramach Planu dla Ukrainy określonego w rozdziale III;
3. „warunki” oznaczają etapy jakościowe lub ilościowe związane z zapewnieniem utrzymania stabilności gospodarczej i finansowej lub związane z realizacją reform i inwestycji określonych w Planie dla Ukrainy, o którym mowa w rozdziale III.
4. „działanie łączone” oznacza działanie wspierane z budżetu Unii, łączące bezzwrotne lub zwrotne formy wsparcia z budżetu Unii, lub obie te formy, ze zwrotnymi formami wsparcia zapewnianymi przez instytucje finansowania rozwoju lub inne publiczne instytucje finansowe, lub komercyjne instytucje finansowe i inwestorów.

Artykuł 3

Cele Instrumentu na rzecz Ukrainy

1. Ogólne cele Instrumentu to wspieranie Ukrainy:
  - a) w radzeniu sobie ze społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi i **psychologicznymi** konsekwencjami **rosyjskiej wojny napastniczej**, a tym samym przyczynianie się do odbudowy, rekonstrukcji, **odnowy** i modernizacji kraju, **oraz do powojennej odbudowy społeczeństwa ukraińskiego**;
  - b) w budowaniu spójności i odporności **demokratycznej**, społecznej, gospodarczej, środowiskowej i **terytorialnej**, w sprzyjaniu stopniowej integracji z unijną i światową gospodarką i rynkami **oraz pozytywnej konwergencji gospodarczej, społecznej i środowiskowej w kierunku norm UE**;

- ba) *w poprawie dostępu do kapitału, w tym przez rozwój ram bankowości instytucjonalnej i ubezpieczeń, w celu wzmocnienia działalności przedsiębiorczej oraz zaawansowanych badań i rozwoju;*
- c) *w udzielaniu dodatkowego wsparcia dla Ukrainy w przyjmowaniu i realizowaniu niezbędnych reform politycznych, instytucjonalnych, prawnych, administracyjnych, społecznych i gospodarczych, w stopniowym dostosowywaniu się do przepisów, wartości, norm, polityk i praktyk Unii („dorobek prawny”) z myślą o przyszłym członkostwie w Unii, a tym samym we wnoszeniu wkładu we wzajemną stabilność, bezpieczeństwo, pokój i dobrobyt.*

2. Cele szczegółowe Instrumentu są następujące:

- a) *pomoc w utrzymaniu stabilności makrofinansowej oraz złagodzenie zewnętrznych i wewnętrznych ograniczeń Ukrainy w zakresie finansowania, w szczególności poprzez zapewnienie tymczasowego wsparcia finansowego, w tym na pokrycie powtarzających się wydatków, w ramach pomocy makroekonomicznej w celu zapewnienia stabilności budżetowej i zagwarantowania ciągłości funkcjonowania państwa ukraińskiego;*
- b) *odbudowa i modernizacja infrastruktury zniszczonej przez wojnę, np. infrastruktury energetycznej, sieci wodociągowych, wewnętrznych i transgranicznych sieci transportowych, w tym torów kolejowych, dróg i mostów oraz przejść granicznych, infrastruktury edukacyjnej i kulturalnej, a także wspieranie nowoczesnej, ulepszonej i odpornej infrastruktury; przywrócenie zdolności produkcji żywności; pomoc w radzeniu sobie z wyzwaniami społecznymi i zdrowotnymi oraz poprawa i wzmocnienie systemów opieki społecznej i ich dostępności, w tym w odniesieniu do rehabilitacji psychologicznej i psychospołecznej, w szczególności w odniesieniu do określonych grup, które ucierpiały w wyniku wojny, takich jak weterani wojenni, osoby wewnętrznie przesiedlone, samotni rodzice, wdowy wojenne lub wdowcy wojenni, sieroty, dzieci, zwłaszcza dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej, w tym dzieci przebywające w placówkach lub wychowankowie placówek, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z długotrwałymi dolegliwościami zdrowotnymi spowodowanymi wojną, mniejszości, osoby młode, osoby starsze i inne osoby zagrożone;*
- ba) *zwiększenie cyberbezpieczeństwa i obronności, a także odporności na dezinformację, zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje; pomoc w rozminowywaniu i dekontaminacji, które są czynnikami umożliwiającymi odbudowę i rekonstrukcję;*
- c) *wspieranie przejścia do zrównoważonej, neutralnej dla klimatu i sprzyjającej włączeniu społecznemu gospodarki oraz stabilnego otoczenia inwestycyjnego; wspieranie integracji Ukrainy z jednolitym rynkiem Unii; naprawa, odbudowa i poprawa infrastruktury społecznej, np. mieszkalnictwa, obiektów socjalnych, sportowych, młodzieżowych i placówek opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad osobami, które przeżyły traumę, szkół i instytucji szkolnictwa wyższego, z uwzględnieniem lokalnych wymogów bezpieczeństwa, oraz infrastruktury badawczej; ożywienie rozwoju i włączenia gospodarczego i społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, dziewcząt i młodzieży, w tym przez wysokiej jakości edukację, szkolenia, przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji, programy wymiany dla studentów, naukowców i funkcjonariuszy publicznych oraz politykę zatrudnienia, także dla naukowców;*
- ca) *wspieranie kultury i dziedzictwa kulturowego; wzmocnienie strategicznych sektorów gospodarki; wspieranie ram instytucjonalnych dla inwestycji i konkurencji, by umożliwić osobom prywatnym, mikroprzedsiębiorstwom, przedsiębiorstwom typu start-up oraz małym i średnim przedsiębiorstwom opracowywanie nowoczesnych i konkurencyjnych produktów i usług i zwiększyć tym samym zdolność Ukrainy do zrównoważonego przetwarzania jej zasobów naturalnych i wprowadzania na rynek produktów o wartości dodanej; wspieranie zrównoważonego rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, akwakultury i rybołówstwa; restrukturyzacja ukraińskich rynków finansowych, w tym sektora bankowego i rynków kapitałowych, poprawiająca dostęp do kredytów i ochrony ubezpieczeniowej; zwiększenie mobilizacji dochodów krajowych; zwiększenie zdolności Ukrainy do wymiany handlowej; podjęcie kroków w celu reorientacji gospodarki Ukrainy z modelu skoncentrowanego na zasobach na konkurencyjne ramy zbliżone do modelu, który funkcjonuje w państwach członkowskich, dywersyfikacja i odejście od silnej zależności od zasobów naturalnych;*

- d) dalsze wzmocnienie praworządności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, w tym za pomocą **wzmocnienia instytucji demokratycznych, w szczególności Rady Najwyższej Ukrainy, a także regionalnych i gminnych organów przedstawicielskich oraz ich uprawnień nadzorczych i uprawnień do przeprowadzania dochodzeń w zakresie dystrybucji funduszy publicznych i dostępu do nich; promowanie niezależnego sądownictwa, zwiększenie bezpieczeństwa, nasilenie walki z oszustwami, korupcją oraz korupcją na wysokim szczeblu**, przestępczością zorganizowaną, **faworyzowaniem, strukturami oligarchicznymi** i praniem pieniędzy, **agresywnym planowaniem podatkowym, unikaniem opodatkowania**, uchylaniem się od opodatkowania i oszustwami podatkowymi **oraz nielegalnym handlem bronią; przestrzeganie w pełni zasad gospodarki wolnorynkowej charakteryzującej się wolną i niezakłóconą konkurencją, która wyklucza wszelkie praktyki antykonkurencyjne; wzmocnienie zgodności z prawem międzynarodowym; wzmocnienie wolności i niezależności mediów i wolności akademickiej, a także otoczenia sprzyjającego działalności społeczeństwa obywatelskiego; wspieranie dialogu społecznego i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego; propagowanie niedyskryminacji i tolerancji, zapewnienie i wzmocnienie poszanowania praw osób należących do wszelkich mniejszości, takich jak mniejszości etniczne, religijne, osoby LGBTI, oraz promowanie równości płci, uwzględnianie aspektu płci i ogólne wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt, a także praw dzieci i osób z niepełnosprawnościami; poprawa skuteczności administracji publicznej, zapewnienie dostępu do informacji i udziału społeczeństwa obywatelskiego w procesach decyzyjnych i kontroli publicznej oraz** wspieranie przejrzystości, reform strukturalnych oraz dobrych rządów na wszystkich szczeblach, w tym w obszarze zarządzania finansami publicznymi, zamówień publicznych i pomocy państwa; wspieranie inicjatyw, organów i organizacji zaangażowanych we wspieranie i egzekwowanie **demokracji, międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości i działań antykorupcyjnych** w Ukrainie;
- da) **stworzenie warunków dla ukraińskich osób wewnętrznie przesiedlonych i osób objętych tymczasową ochroną do powrotu do domu i reintegracji z życiem społecznym i gospodarczym kraju; stworzenie warunków do reintegracji dzieci i młodzieży, między innymi przez programy edukacyjne wspierane przez Unię, aby w razie potrzeby wypełnić lukę edukacyjną wynikającą z okoliczności wojny; zaspokojenie potrzeb młodych weteranów wojennych przez zapewnienie możliwości integracji społecznej i przezwyciężenia traumy spowodowanej wojną;**
- e) rozwój i wzmacnianie zrównoważonej transformacji ekologicznej we wszystkich sektorach gospodarki, w tym transformacji **Ukrainy w kierunku neutralności klimatycznej, zgodnie z porozumieniem paryskim; zwiększenie świadomości na temat przestępstw przeciwko środowisku i skuteczniejsze zwalczanie tych przestępstw dzięki pełnemu wdrożeniu Protokołu w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń oraz zapewnieniu zgodności z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego; promowanie transformacji cyfrowej jako czynnika umożliwiającego zrównoważony rozwój i wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu; zapewnienie naprawy środowiska po szkodach w środowisku spowodowanych działaniami wojskowymi oraz udział w dekontaminacji, rozminowywaniu i usuwaniu innych wybuchowych pozostałości wojennych, a także wycieków ropy naftowej lub skażenia chemicznego spowodowanych działaniami wojskowymi; wnoszenie wkładu w działania na rzecz dokumentowania, mapowania i mierzenia szkód i związanych z nimi konsekwencji;**
- f) wspieranie decentralizacji **politycznej i administracyjnej oraz** rozwoju lokalnego, w szczególności przez **zapewnienie konstruktywnych konsultacji i równych szans dla wszystkich szczebli władzy przy dostępie do funduszy w drodze otwartych, sprawiedliwych, neutralnych i przejrzystych procedur;**
- fa) **wspieranie współpracy transgranicznej z państwami członkowskimi graniczącymi z Ukrainą w obszarach takich jak handel, ochrona środowiska oraz walka z przestępczością międzynarodową.**

Artykuł 4

Zasady ogólne

1. W stosownych przypadkach współpraca w ramach Instrumentu, we wszystkich swoich formach, opiera się na zasadach skuteczności pomocy rozwojowej i je propaguje; zasady te to: odpowiedzialność Ukrainy za priorytety w dziedzinie rozwoju, skoncentrowanie się na rezultatach, partnerstwa na rzecz rozwoju sprzyjające włączeniu społecznemu, przejrzystość i wzajemna rozliczalność. Współpraca opiera się na **bazującej na potrzebach**, skutecznej i wydajnej alokacji zasobów i ich wykorzystywaniu. **Instrument unika nadmiernej koncentracji sektorowej lub geograficznej alokacji zasobów i ich wykorzystania oraz zapewnia odpowiednią równowagę geograficzną projektów.**
2. Wsparcie z Instrumentu ma charakter dodatkowy w stosunku do wsparcia udzielanego w ramach innych programów i instrumentów unijnych. Działania kwalifikujące się do finansowania na podstawie niniejszego rozporządzenia mogą otrzymywać wsparcie z innych programów i instrumentów unijnych, pod warunkiem że takie wsparcie nie pokrywa tych samych kosztów.

3. Aby promować komplementarność i skuteczność swoich działań i inicjatyw, Komisja i państwa członkowskie współpracują i dążą do tego, by unikać powielania pomocy udzielanej na podstawie niniejszego rozporządzenia i innej pomocy udzielanej przez Unię, państwa członkowskie, państwa trzecie, organizacje i podmioty wielostronne i regionalne, takie jak organizacje międzynarodowe i odpowiednie międzynarodowe instytucje finansowe, agencje i darczyńców spoza Unii, zgodnie z ustalonymi zasadami wzmacniania koordynacji operacyjnej w obszarze pomocy zewnętrznej, w tym przez usprawnioną koordynację z państwami członkowskimi na szczeblu lokalnym i przez harmonizację polityki i procedur, w szczególności międzynarodowych zasad skuteczności pomocy rozwojowej.
4. Działania w ramach Instrumentu są – w stopniu, w jakim jest to możliwe w kraju ogarniętym wojną – zgodne z **unijnymi normami klimatycznymi i środowiskowymi**. Działania te uwzględniają kwestie łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, ochrony i **utrzymania stanu** środowiska, praw człowieka, demokracji, równości płci oraz, w stosownych przypadkach, ograniczania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i **bezpieczeństwem infrastruktury energetycznej**, a także wspierają postępy w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju, promując zintegrowane przedsięwzięcia, które mogą przynieść dodatkowe korzyści i przyczynić się do osiągnięcia wielorakich celów w sposób spójny. W działaniach należy unikać aktywów osieroconych i **działania powinny być zgodne z** zasadą „nie szkodzić”, w stopniu, w jakim jest to możliwe, a także podejściem zakładającym uwzględnianie zrównoważoności, leżącym u podstaw Europejskiego Zielonego Ładu, **oraz należy również kierować się w nich zasadą niepominania nikogo**. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego w celu opracowania wytycznych dla każdej z tych zasad i metodyki wspierania Ukrainy w przygotowaniu Planu dla Ukrainy.
5. Instrument nie wspiera działań ani środków, które są niezgodne z ukraińskim krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu, jeśli jest dostępny, z ustalonym na poziomie krajowym wkładem Ukrainy na mocy porozumienia paryskiego lub które sprzyjają inwestycjom w paliwa kopalne bądź powodują znaczące negatywne skutki dla środowiska lub klimatu, **bądź też różnorodności biologicznej**, biorąc pod uwagę potrzebę odbudowy i modernizacji – w sposób odporny – infrastruktury **oraz** odtwarzanie **przyrody** zniszczonej w wyniku wojny, i towarzyszą im, w stosownych przypadkach, odpowiednie środki w celu uniknięcia tych skutków, zapobieżenia im lub ich ograniczenia i w miarę możliwości ich skompensowania.
6. Zgodnie z **unijną** zasadą partnerstwa i **unijnym kodeksem postępowania** Komisja **dopilnowuje**, by zostały przeprowadzone należyte i **rzetelne** konsultacje z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym **Radą Najwyższą Ukrainy**, władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, oraz by podmioty te miały dostęp – w stosownym czasie – do właściwych informacji, tak aby umożliwić im **znaczący udział w opracowywaniu kształtu** i realizacji działań kwalifikujących się do finansowania w ramach przedmiotowego Instrumentu oraz w związanych z tym procesach monitorowania, **kontroli i oceny**. **Zaangażowanie to powinno reprezentować pluralizm ukraińskiego społeczeństwa i środowiska biznesowego oraz zapewniać integrację różnych społeczności w Ukrainie**.

Komisja zwraca szczególną uwagę na udział kobiet w konsultacjach, a także na włączenie do takich konsultacji grup szczególnie wrażliwych, takich jak weterani wojenni i osoby z niepełnosprawnościami. Komisja promuje w szczególności zaangażowanie **Rady Najwyższej Ukrainy**, a także regionalnych lub lokalnych **organów przedstawicielskich i** organów publicznych, zgodnie z zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów i z uwzględnieniem podejścia oddolnego. Komisja **dopilnowuje, aby zanim Plan dla Ukrainy zostanie przedłożony Komisji, w sprawie całego Planu przeprowadzono konstruktywne konsultacje z Radą Najwyższą Ukrainy oraz aby była ona w stanie w pełni realizować wystarczające obowiązki dochodzeniowe i obowiązki w zakresie monitorowania w trakcie obowiązywania Instrumentu i po jego zakończeniu**.

Komisja stale ocenia stopień, w jakim zaangażowanie zainteresowanych stron jest sprawiedliwe i reprezentatywne dla pluralizmu interesów ukraińskiego społeczeństwa i środowisk biznesowych, w szczególności przez ocenę, czy przeprowadzono odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami różnej wielkości i o różnych lub przeciwnych interesach. Komisja zachęca odpowiedzialnie zainteresowane podmioty do koordynowania ich działań. **Komisja zapewnia społeczeństwu obywatelskiemu w Ukrainie możliwość bezpośredniego zgłaszania Komisji wszelkich wykrytych nieprawidłowości za pośrednictwem odpowiednich stałych kanałów i platform**.

7. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi i Ukrainą, **zapewnia realizację** zobowiązań Unii na rzecz większej przejrzystości i rozliczalności w dziedzinie udzielania pomocy, w tym przez promowanie **pełnego wdrożenia konwencji z Aarhus oraz** wdrażania i wzmocnienia systemów kontroli wewnętrznej i polityki zwalczania nadużyć finansowych. **Komisja udostępnia publicznie informacje** na temat wielkości i alokacji pomocy **za pośrednictwem jednego portalu internetowego oraz** zapewnia, by dane były **aktualne, łatwo dostępne, dostępne w formacie nadającym się do odczytu maszynowego i** porównywalne. **Publikuje się nazwy lub osobowość prawną 2 000 największych beneficjentów końcowych i wszystkich beneficjentów końcowych, którzy otrzymali skumulowane kwoty wyższe niż 100 000 EUR.**

Artykuł 4 a

Powiązania z innymi unijnymi instrumentami finansowania

1. **Instrument stopniowo zastąpi, tak szybko jak to możliwe, dwustronną alokację przyznaną Ukrainie w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” oraz wsparcie udzielone w formie pomocy makrofinansowej.**
2. **Ukraina nadal kwalifikuje się do wsparcia w ramach programów regionalnych, transgranicznych, tematycznych i programów reagowania kryzysowego realizowanych na podstawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, a także innych instrumentów unijnych. Wsparcie udzielone w ramach Instrumentu nie wyklucza możliwości uzyskania przez Ukrainę w przyszłości prawa do finansowania na podstawie rozporządzeń dotyczących IPA. Komisja zapewnia spójność między pomocą udzielaną na podstawie Instrumentu a ramami polityki rozszerzenia.**
3. **Działania wchodzące w zakres rozporządzenia (WE) nr 1257/96, jak również w zakres Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju nie są finansowane w ramach Instrumentu.**
4. **Komisja zapewnia komplementarność i synergię między Instrumentem a innymi programami unijnymi w celu uniknięcia podwójnego finansowania.**

Artykuł 5

Warunek wstępny przyznania wsparcia unijnego

1. Warunkiem wstępnym przyznania wsparcia dla Ukrainy w ramach Instrumentu jest utrzymanie, **rozwijanie** i przestrzeganie przez Ukrainę skutecznych mechanizmów demokratycznych, między innymi wielopartyjnego systemu parlamentarnego **na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, który chroni prawa i prerogatywy demokratycznej opozycji, odpowiednich mechanizmów kontroli i równowagi, takich jak wolność mediów, przejrzysty i instytucjonalny przydział środków budżetowych, mechanizmy i instytucje zapobiegające nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz ich wykrywanie i karanie, praworządność, a także wolne i uczciwe wybory zgodnie z konstytucją Ukrainy. Ponadto Ukraina nadal powinna gwarantować poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, oraz dążyć do zwiększenia udziału kobiet w procesach decyzyjnych.**
2. Komisja monitoruje spełnienie warunku wstępnego określonego w ust. 1 przed realizacją wypłat na rzecz Ukrainy w ramach Instrumentu oraz przez cały okres wsparcia udzielanego w ramach Instrumentu, z należytym uwzględnieniem regularnego sprawozdania Komisji w sprawie rozszerzenia. **Komisja uwzględni w tym procesie odpowiednie zalecenia organów międzynarodowych, takich jak Rada Europy i jej Komisja Wenecka.** Komisja może przyjąć decyzję stwierdzającą niespełnianie warunku wstępnego, a w szczególności zawiesić płatności, o których mowa w art. 25, niezależnie od spełnienia warunków, o których mowa w art. 15 ust. 2. W swojej ocenie Komisja bierze również pod uwagę sytuację w Ukrainie i konsekwencje wprowadzenia tam stanu wojennego. **Ocenę Komisji przekazuje się równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.**

ROZDZIAŁ II

Finansowanie i wdrażanie

Artykuł 6

Budżet

1. Zasoby na wdrożenie Instrumentu na rzecz Ukrainy są dostępne zgodnie z art. 10b rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093, przy następującym orientacyjnym podziale:
  - a) **75 %** w formie bezwrotnego wsparcia finansowego zgodnie z rozdziałem III niniejszego rozporządzenia, **z czego co najmniej 15 % na potrzeby ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy, takich jak regiony, miasta i społeczności lokalne, w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji;**
  - b) 16 % na wydatki zgodnie z rozdziałem IV;
  - c) **8 %** na wydatki zgodnie z rozdziałem V;
  - d) do 1 % na wydatki zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu.

2. Wsparcie finansowe zgodnie z rozdziałem III w formie pożyczki jest dostępne w kwocie do 50 000 000 000 EUR na okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2027 r.

Ogólna kwota wypłat pożyczek uwzględnia kwoty udostępnione zgodnie z ust. 1 oraz kwotę, o której mowa w ust. 3.

3. Suma zasobów udostępnionych zgodnie z ust. 1 i 2 nie może przekroczyć 50 000 000 000 EUR w latach 2024–2027. **Kwoty te są uruchamiane corocznie z Rezerwy na rzecz Ukrainy w budżecie Unii przez władzę budżetową powyżej pułapów określonych w wieloletnich ramach finansowych. Nomenklatura Rezerwy na rzecz Ukrainy obejmuje dodatkowe pozycje budżetowe, które odpowiadają każdemu z filarów, z których składa się niniejsze rozporządzenie.**
4. Dodatkowe wkłady na finansowanie wsparcia, o którym mowa w ust. 1, można przekazywać zgodnie z art. 7.
5. Zasoby, o których mowa w ust. 1 lit. d) i ust. 4, mogą być wykorzystywane na pomoc techniczną i administracyjną we wdrażaniu Instrumentu, taką jak działania w zakresie przygotowania, monitorowania, kontroli, audytu i oceny, które są niezbędne do zarządzania Instrumentem i osiągnięcia jego celów, w szczególności na badania, spotkania z ekspertami, konsultacje z władzami Ukrainy, konferencje, konsultacje z zainteresowanymi stronami, **w tym władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego**, działalność informacyjną i komunikacyjną, w tym sprzyjające włączeniu społecznemu działania informacyjne i komunikację instytucjonalną dotyczącą priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim są one **ściśle** związane z celami niniejszego rozporządzenia, na wydatki związane z sieciami informatycznymi nastawionymi na przetwarzanie i wymianę informacji, instytucjonalnymi narzędziami informatycznymi, a także inne wydatki na pomoc techniczną i administracyjną ponoszone przez Komisję w związku z zarządzaniem Instrumentem i jego kosztami w siedzibie głównej i w delegaturach Unii. Wydatki mogą obejmować również koszty innych działań wspierających, takich jak kontrola jakości i **niezależne** monitorowanie w terenie projektów, a także koszty wzajemnego doradztwa i ekspertów związane z oceną i wdrażaniem reform i inwestycji.

Artykuł 7

Dodatkowe zasoby finansowe na rzecz Instrumentu

1. Państwa członkowskie, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe lub inne źródła mogą wносить dodatkowe wkłady finansowe do **jednego lub większej liczby filarów, o których mowa w art. 1 ust. 2, nie będąc związanymi orientacyjnym podziałem, o którym mowa w art. 6 ust. 1**. Takie wkłady stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a) ppkt (ii), lit. d) i e) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

Dodatkowe kwoty otrzymane jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 na mocy odpowiednich unijnych aktów prawnych w związku ze środkami ograniczającymi nałożonymi w świetle działań Rosji destabilizujących sytuację w Ukrainie **lub wszelkich innych unijnych aktów dotyczących odpowiedzialności Rosji za szkody wyrządzone Ukrainie** dodaje się do zasobów, o których mowa w art. 6. **W szczególności i z zastrzeżeniem poszanowania obowiązujących przepisów międzynarodowego prawa zwyczajowego wszelkie aktywa, wraz z dochodami z nich uzyskanymi, skonfiskowane Federacji Rosyjskiej lub innym państwowym, podmiotom lub osobom bezpośrednio związanym z rosyjską wojną napastniczą lub wszelkie dochody uzyskane z zarządzania tymi aktywami Federacji Rosyjskiej, zamrożone na mocy unijnych środków ograniczających, mogą również stanowić dodatkowe kwoty otrzymane jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, na podstawie wszelkich odpowiednich unijnych aktów prawnych, które zostaną przyjęte w przyszłości, i powinny zostać wykorzystane w formie dotacji.**

2. Wkłady, o których mowa w ust. 1, realizuje się na tych samych zasadach i warunkach co kwotę, o której mowa w art. 6 ust. 1.
3. Wkłady na rzecz Gwarancji dla Ukrainy i instrumentów finansowych na mocy rozdziału IV wnosi się zgodnie z art. 28.

Artykuł 8

Wdrażanie i formy finansowania unijnego

1. Instrument jest wdrażany zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046, w ramach zarządzania bezpośredniego albo zarządzania pośredniego z którymkolwiek z podmiotów, o których mowa w art. 62 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
2. Finansowanie unijne można przekazać w dowolnej formie określonej w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046, w szczególności w formie dotacji, nagród, zamówień publicznych, wsparcia budżetowego, instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych, działań łączonych i pomocy finansowej.
3. Instrumenty finansowe, gwarancje budżetowe i działania łączone, łączące wsparcie z instrumentów finansowych lub gwarancji budżetowych w ramach Instrumentu, wdraża się zgodnie z zasadami określonymi w tytule X, a w szczególności w art. 208 i art. 209 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. W zależności od wymaganej zdolności operacyjnej i finansowej partnerem gwarancji budżetowej lub podmiotem, któremu powierzono wdrażanie instrumentów finansowych, może być Europejski Bank Inwestycyjny lub Europejski Fundusz Inwestycyjny, wielostronna europejska instytucja finansowa, taka jak Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, lub dwustronna europejska instytucja finansowa, taka jak banki rozwoju. W miarę możliwości wdrażanie instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i działań łączonych w ramach Instrumentu uzupełnia się dodatkowymi formami wsparcia finansowego ze strony państw członkowskich lub stron trzecich.

Artykuł 9

Umowa ramowa

1. Komisja zawiera umowę ramową z Ukrainą w celu wdrożenia Instrumentu, określającą szczegółowe ustalenia dotyczące zarządzania, kontroli, nadzoru, monitorowania, oceny, sprawozdawczości i audytu w odniesieniu do środków finansowych w ramach Instrumentu, a także dotyczące zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, **ich wykrywania** oraz prowadzenia postępowań w sprawie tych zjawisk i ich eliminowania. Umowę ramową uzupełniają umowy w sprawie finansowania zgodnie z art. 10 i umowy pożyczki zgodnie z art. 21, określające szczegółowe postanowienia dotyczące zarządzania finansowaniem i jego wdrożenia w ramach Instrumentu. **Umowę ramową oraz wszelką związaną z nią dokumentację przekazuje się bezzwłocznie równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie i podaje do wiadomości publicznej.**

2. Z wyjątkiem finansowania pomostowego, o którym mowa w art. 24, finansowanie przyznaje się Ukrainie dopiero po wejściu w życie umowy ramowej oraz mających zastosowanie umów w sprawie finansowania i umów pożyczki.
3. Umowa ramowa, umowy w sprawie finansowania i umowa pożyczki zawarte z Ukrainą, traktowane jako całość, oraz umowy i porozumienia podpisane z osobami lub podmiotami otrzymującymi środki finansowe Unii zapewniają możliwość wypełnienia obowiązków określonych w art. 129 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
4. Umowa ramowa określa szczegółowe postanowienia dotyczące w szczególności:
  - a) zobowiązania Ukrainy do **czynienia zdecydowanych** postępów w kierunku **solidnych ram prawnych służących zwalczaniu nadużyć finansowych oraz ustanowienia** bardziej wydajnych i skutecznych systemów kontroli, **w tym odpowiednich mechanizmów i środków skutecznego zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i eliminowania, jak również** do nasilenia walki z praniem pieniędzy, **przestępczością zorganizowaną, strukturami oligarchicznymi, nadmierną regionalną lub sektorową koncentracją alokacji lub wykorzystania zasobów, sprzeniewierzeniem środków publicznych**, finansowaniem terroryzmu, unikaniem opodatkowania, oszustwami podatkowymi, **agresywnym planowaniem podatkowym** lub uchylaniem się od opodatkowania **oraz wszelką inną nielegalną działalnością mającą wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu**;
  - b) działań związanych z kontrolą, nadzorem, monitorowaniem, oceną, sprawozdawczością i audytem w odniesieniu do finansowania unijnego w ramach Instrumentu, a także dochodzeń, środków zwalczania nadużyć finansowych i współpracy;
  - ba) **ustanowienia komitetów monitorujących inspirowanych europejskim kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa, zgodnie z najlepszymi praktykami w zakresie przygotowywania zaproszeń do składania wniosków, sprawozdań z postępu prac, monitorowania i ewaluacji projektów, środków i działań**;
  - c) wymogów kontrolnych związanych z uruchomieniem finansowania dla Ukrainy;
  - d) przepisów związanych z podatkami, cłami i opłatami zgodnie z art. 27 ust. 9 i 10 rozporządzenia (UE) 2021/947;
  - e) uznania obowiązków Rady Audytowej, o których mowa w art. 34, oraz zasad, na jakich Ukraina z nią współpracuje;
  - f) spoczywającego na osobach lub podmiotach wdrażających środki finansowe Unii w ramach Instrumentu obowiązku niezwłocznego powiadamiania Rady Audytowej, Komisji, OLAF-u **oraz, w stosownych przypadkach, Prokuratury Europejskiej** o podejrzewanych lub rzeczywistych przypadkach nieprawidłowości, nadużyć finansowych, korupcji i konfliktu interesów, **a także o wszelkiej innej nielegalnej działalności mającej wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu oraz** o działaniach następczych;
  - g) prawa Komisji do monitorowania działań w ramach Instrumentu, prowadzonych przez władze ukraińskie w całym cyklu projektu, między innymi procedur wyboru projektów i udzielania zamówień, w tym zamówień publicznych, prawa do uczestniczenia w nich w charakterze obserwatora, w stosownych przypadkach, oraz do wydawania zaleceń dotyczących poprawy takich działań i zobowiązania władz ukraińskich do wdrożenia takich zaleceń Komisji oraz do składania sprawozdań z tego wdrożenia;
  - h) obowiązków, o których mowa w art. 33 ust. 2, w tym dokładnych zasad i ram czasowych dotyczących gromadzenia danych przez Ukrainę i dostępu do nich przez Komisję i OLAF;
  - i) spoczywającego na Ukrainie obowiązku przekazywania Komisji drogą elektroniczną danych, o których mowa w art. 26, **w formie nadającym się do odczytu maszynowego i za pośrednictwem jednej strony internetowej**;
  - j) procedury zapewniającej, by wnioski o wypłatę wsparcia w formie pożyczki mieściły się w dostępnej kwocie pożyczki, z uwzględnieniem art. 6 ust. 2.

Artykuł 10

Umowy w sprawie finansowania

1. Umowy w sprawie finansowania zawierane są w odniesieniu do rozdziałów III i V i **określają mierzalne etapy jakościowe i ilościowe związane z wypłatą środków finansowych na podstawie niniejszego rozporządzenia**. Określają one obowiązki i zobowiązania Ukrainy w zakresie wdrażania środków finansowych Unii, w tym zobowiązania określone w art. 129 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Określają one również warunki wypłaty bezzwrotnego wsparcia finansowego, w tym w odniesieniu do **wykonania umowy ramowej, o której mowa w art. 9, w tym systemów kontroli wewnętrznej**, o których mowa w art. 9 ust. 4 lit. a) i c). Umowy w sprawie finansowania określają również prawa i obowiązki Unii. **Przekazuje się je równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie**.
2. Umowy w sprawie finansowania zawierają zasady dotyczące składania Komisji sprawozdań na temat sposobu prowadzenia działań oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 15 ust. 2.

Artykuł 11

Zasady dotyczące kwalifikowalności osób i podmiotów, pochodzenia dostaw i materiałów oraz ograniczeń w ramach Instrumentu

1. Udział w procedurach udzielania zamówień, udzielania dotacji i przyznawania nagród w związku z działaniami finansowanymi w ramach Instrumentu jest otwarty dla organizacji międzynarodowych i regionalnych oraz wszystkich osób fizycznych będących obywatelami następujących krajów oraz osób prawnych mających faktyczną siedzibę w jednym z nich:
  - a) państwa członkowskie, Ukraina, umawiające się strony Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz państwa objęte zakresem załącznika I do rozporządzenia (UE) 2021/947 i załącznika I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529;
  - b) kraje, którym Komisja przyznaje dostęp do pomocy zewnętrznej w Ukrainie na zasadzie wzajemności.
2. Dostęp na zasadzie wzajemności, o którym mowa w ust. 1 lit. b), można przyznać na czas określony nie krótszy niż jeden rok, pod warunkiem że dany kraj przyzna kwalifikowalność na równych warunkach podmiotom z Unii i krajom kwalifikującym się w ramach Instrumentu.

Komisja decyduje o przyznaniu dostępu na zasadzie wzajemności po odbyciu konsultacji z Ukrainą.

3. Wszystkie dostawy i materiały finansowane i zamawiane w ramach przedmiotowego Instrumentu muszą pochodzić z dowolnego kraju, o którym mowa w ust. 1 lit. a) i b), chyba że w żadnym z tych krajów nie można pozyskać dostaw i materiałów na rozsądnych warunkach. Ponadto zastosowanie mają zasady dotyczące ograniczeń określone w ust. 7.
4. Zasady kwalifikowalności określone w niniejszym artykule nie mają zastosowania – ani nie stwarzają ograniczeń pod względem obywatelstwa – w odniesieniu do osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innego rodzaju legalnych umów przez kwalifikującego się wykonawcę lub, w stosownych przypadkach, podwykonawcę, z wyjątkiem przypadków gdy ograniczenia pod względem obywatelstwa opierają się na zasadach określonych w ust. 7.
5. W przypadku działań współfinansowanych wspólnie przez podmiot lub realizowanych w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, lub w przypadku działań realizowanych przez podmioty ukraińskie na podstawie rozdziału III niniejszego rozporządzenia, oprócz zasad określonych w niniejszym artykule zastosowanie mają również zasady kwalifikowalności tych podmiotów lub Ukrainy, w tym, w stosownych przypadkach, ograniczenia przewidziane w ust. 7 niniejszego artykułu i należycie odzwierciedlone w umowach w sprawie finansowania i dokumentach umownych podpisanych z tymi podmiotami.
6. W przypadku wniesienia dodatkowych wkładów zgodnie z art. 7 w formie zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, zasady kwalifikowalności zawarte w umowie z osobą wnoszącą dodatkowy wkład mają zastosowanie wraz z zasadami dotyczącymi ograniczeń przewidzianymi w ust. 7 niniejszego artykułu.

7. Zasady kwalifikowalności oraz pochodzenie dostaw i materiałów określone w ust. 1 i 3, a także obywatelstwo osób fizycznych, o których mowa w ust. 4, mogą zostać ograniczone w odniesieniu do obywatelstwa, położenia geograficznego lub charakteru podmiotów prawnych uczestniczących w postępowaniach o udzielenie zamówienia, jak również w odniesieniu do geograficznego pochodzenia dostaw i materiałów, w następujących przypadkach:
  - a) w przypadku gdy takie ograniczenia są wymagane ze względu na szczególny charakter lub cele działalności bądź konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia lub gdy ograniczenia te są niezbędne do skutecznej realizacji działania;
  - b) w przypadku gdy działanie lub konkretne postępowania o udzielenie zamówienia mają wpływ na bezpieczeństwo lub porządek publiczny, w szczególności w odniesieniu do strategicznych aktywów i interesów Unii, jej państw członkowskich lub Ukrainy, w tym na ochronę integralności infrastruktury cyfrowej, systemów łączności i informacji oraz powiązanych łańcuchów dostaw, **zwłaszcza w przypadku, gdy istnieje ryzyko wywierania wpływu przez rządy państw sklasyfikowanych jako rywale systemowi Unii.**
8. Oferentów, wnioskodawców i kandydatów z niekwalifikujących się krajów można uznać za spełniających kryteria kwalifikowalności w przypadkach wystąpienia nagłej konieczności lub gdy określone usługi nie są dostępne na rynkach danych krajów lub terytoriów, lub też w innych należycie uzasadnionych przypadkach, w których zastosowanie zasad kwalifikowalności uniemożliwiłoby lub nadmiernie utrudniłoby realizację działania.

Artykuł 12

Przeniesienia, roczne raty, środki na zobowiązania, nadwyżki z gwarancji budżetowej, spłaty i dochody generowane przez instrumenty finansowe

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 niewykorzystane środki na zobowiązania i środki na płatności w ramach Instrumentu zostają automatycznie przeniesione i można, odpowiednio, zaciągać na nie zobowiązania i je wykorzystać do dnia 31 grudnia w kolejnym roku budżetowym. Przeniesione kwoty wykorzystuje się w kolejnym roku budżetowym w pierwszej kolejności.
2. Komisja **przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie informacje** o środkach na zobowiązania przeniesionych zgodnie z art. 12 ust. 6 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, **w tym o powiązanych kwotach.**
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 15 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 dotyczącym ponownego udostępnienia środków, środki na zobowiązania odpowiadające kwocie umorzeń dokonanych w wyniku całkowitego lub częściowego niezrealizowania działania w ramach Instrumentu są ponownie udostępniane na rzecz pierwotnej linii budżetowej.
4. Na zasadzie odstępstwa od art. 209 ust. 3 akapity pierwszy, drugi i czwarty rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 wszelkie dochody i spłaty z instrumentów finansowych ustanowionych na mocy niniejszego rozporządzenia stanowią wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 na rzecz Instrumentu lub programu będącego jego następcą.
5. Na zasadzie odstępstwa od art. 213 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 wszelkie nadwyżki rezerw na Gwarancję dla Ukrainy stanowią wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 na rzecz Instrumentu lub programu będącego jego następcą.
6. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozbić na okres kilku lat na roczne raty zgodnie z art. 112 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

Do tych wieloletnich działań, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie stosuje się art. 114 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

Artykuł 13

Finansowanie wyjątkowe

1. W należycie uzasadnionych wyjątkowych okolicznościach, w szczególności gdy znaczne pogorszenie sytuacji wojennej uniemożliwia Ukrainie spełnienie warunków związanych z formami wsparcia przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu, można zapewnić Ukrainie finansowanie wyjątkowe w ramach Instrumentu na potrzeby utrzymania jej stabilności makrofinansowej i wspierania działań na rzecz osiągnięcia celów, o których mowa w art. 3. Finansowanie wyjątkowe ustaje, gdy tylko spełnienie warunków staje się ponownie możliwe.
2. Do celów ust. 1, w przypadku gdy Komisja stwierdzi, że ze względu na takie należycie uzasadnione wyjątkowe okoliczności Ukraina nie jest w stanie spełnić warunków związanych z formami wsparcia przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu, Komisja **jest uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego zgodnie z art. 38 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy określające** finansowanie wyjątkowe zapewniane Ukrainie w ramach Instrumentu.
3. Finansowanie wyjątkowe podlega w każdym przypadku warunkowi wstępnemu, o którym mowa w art. 5, i jest pokrywane z zasobów, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a) i art. 6 ust. 2.

ROZDZIAŁ III

Filar I: Plan dla Ukrainy

Artykuł 14

Związek Planu dla Ukrainy z filarami Instrumentu

1. Plan dla Ukrainy („Plan”) zapewnia nadrzędne ramy dla osiągnięcia celów określonych w art. 3.
2. Plan dla Ukrainy stanowi podstawę wsparcia udzielanego w ramach filaru I Instrumentu, jak określono w art. 1 ust. 2 lit. a) i o którym mowa w niniejszym rozdziale. Będzie on również służył jako punkt odniesienia dla wsparcia udzielanego w ramach filarów II i III Instrumentu, o których mowa w rozdziałach IV i V.

Artykuł 15

Zasady finansowania w ramach Planu dla Ukrainy

1. Plan dla Ukrainy określa program reform i inwestycji dla Ukrainy, zintegrowany z ramami polityki gospodarczej i fiskalnej, zmierzający do osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych, o których mowa w art. 3. Plan obejmuje środki służące wdrożeniu reform i inwestycji publicznych w ramach kompleksowego i spójnego pakietu, który może również obejmować programy publiczne mające na celu zachęcenie do inwestycji prywatnych. **W Planie dla Ukrainy określa się kwotę wsparcia finansowego przyczyniającego się do wsparcia stabilności makrofinansowej zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 2 lit. a), a także kwotę wsparcia finansowego przyczyniającego się do wsparcia reform i inwestycji zdefiniowanych w innych ustępach art. 3.**
2. Instrument zapewnia finansowanie w ramach niniejszego rozdziału po spełnieniu w zadowalającym stopniu warunków wynikających z Planu, w formie mierzalnych etapów jakościowych lub ilościowych, **uzgodzonych w umowach w sprawie finansowania**. Warunki te odzwierciedlają poszczególne cele Instrumentu, określone w art. 3, **oraz zasady ogólne określone w art. 4** i obejmują warunki związane z podstawowymi wymogami, takimi jak utrzymanie stabilności gospodarczej i finansowej, nadzór budżetowy i zarządzanie finansami publicznymi, a także warunki związane z wdrażaniem reform i inwestycji określonych w Planie.
3. Warunki, o których mowa w **niniejszym artykule, mają zastosowanie do** kwot określonych w art. 6 ust. 1 lit. a) i ust. 2 oraz odpowiednich wkładów na podstawie ust. 4 tego artykułu.
4. Środki rozpoczęte w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. są kwalifikowalne, pod warunkiem że spełniają wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu.

5. Plan dla Ukrainy **ma przyczynić się do realizacji wszystkich lub znacznej części** priorytetów określonych w kontekście ścieżki akcesyjnej Ukrainy, jak przedstawiono w opinii Komisji i sprawozdaniu z analizy, oraz spójny z układem o stowarzyszeniu, w tym z pogłębioną i kompleksową umową o wolnym handlu, **i musi być spójny z tymi priorytetami**. Musi on również **przyczynić się do realizacji ustalonego** na szczeblu krajowym wkładu Ukrainy w ramach porozumienia paryskiego oraz, jeśli jest on dostępny, krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu **i być z nimi spójny**.

I-

Artykuł 16

Treść Planu dla Ukrainy

1. Aby otrzymać wsparcie w ramach Instrumentu, Ukraina przedkłada Komisji Plan dla Ukrainy.
2. Plan dla Ukrainy zawiera w szczególności następujące elementy, które muszą być należycie uzasadnione i poparte dowodami:
  - a) środki stanowiące **stosowną do potrzeb**, spójną, kompleksową i odpowiednio wyważoną odpowiedź na cele określone w art. 3, w tym reformy strukturalne i środki wspierające konwergencję z Unią, a także **stosowanie warunków**, o których mowa w art. 15 ust. 2, tak aby Plan **dla Ukrainy** jako całość podnosił stopę wzrostu ukraińskiej gospodarki, **zmniejszał nierówności gospodarcze i społeczne oraz zapewniał wymierne postępy dla Ukrainy w kierunku norm społecznych, gospodarczych i środowiskowych Unii**;
  - aa) **wyjaśnienie, w jaki sposób Plan dla Ukrainy przyczynia się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom lub znacznej części wyzwań wskazanych w opinii Komisji w sprawie wniosku Ukrainy o członkostwo w Unii Europejskiej lub wyzwaniom wskazanym w innych odpowiednich dokumentach oficjalnie przyjętych przez Komisję w kontekście wniosku Ukrainy o członkostwo w Unii Europejskiej**;
  - b) wyjaśnienie spójności Planu **i przewidzianych w nim środków** z zasadami **ogólnymi, o których mowa w art. 4, a także z wymogami**, planami i programami, o których mowa w art. 15;
  - c) **orientacyjny harmonogram oraz mierzalne**, przewidywane etapy jakościowe i ilościowe, które mają zostać wdrożone do dnia 31 grudnia 2027 r.;
  - ca) **mieralne i możliwe do osiągnięcia kamienie milowe i cele, orientacyjny koszt ex ante, a także wyjaśnienie, w jaki sposób środki te są zgodne z wymogami art. 15, w szczególności jego ust. 3**;
  - d) ustalenia dotyczące skutecznego monitorowania, sprawozdawczości i oceny Planu dla Ukrainy przez Ukrainę, w tym proponowane **mieralne** etapy jakościowe i ilościowe oraz powiązane wskaźniki, **a także proponowane kompleksowe i terminowe zaangażowanie Rady Najwyższej Ukrainy i komitetów monitorujących, o których mowa w art. 17a**;
  - e) wyjaśnienie, w jaki sposób Plan odpowiada potrzebom odbudowy, **odnowy**, rekonstrukcji i modernizacji wynikającym z **rosyjskiej wojny napastniczej** w regionach i gminach Ukrainy, a tym samym wzmacnia ich rozwój gospodarczy, społeczny, środowiskowy i terytorialny **sprzyjający włączeniu społecznemu**, wspiera reformę decentralizacji w całej Ukrainie i konwergencję z normami Unii; **wyjaśnienie to uwzględnia uprawnienia, zadania i obowiązki powierzone różnym szczeblom władzy**; wyjaśnienie metod i procesów stosowanych przy wyborze i wdrażaniu projektów oraz mechanizmów angażowania władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności gmin, **a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego**, w podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania wsparcia w procesie rekonstrukcji na szczeblu lokalnym **oraz w procesie demokratycznej kontroli, w szczególności terminowego i równego dostępu do informacji i funduszy dla odpowiednich władz szczebla niższego niż krajowy**; wyjaśnienie metod stosowanych do śledzenia powiązanych wydatków oraz wyjaśnienie, w jaki sposób Plan zapewnia, by projekty rekonstrukcji wybrane i wdrożone przez takie władze szczebla niższego niż krajowy stanowiły odpowiednio znaczną część wsparcia; **wyjaśnienie to obejmuje również współpracę i partnerstwa między miastami, a także współpracę partnerską i programy w ramach partnerstw między miastami i regionami Unii i Ukrainy**;

- f) w odniesieniu do przygotowania i, w miarę dostępności, wdrażania Planu dla Ukrainy – podsumowanie procesu konsultacji, przeprowadzonego zgodnie z krajowymi ramami prawnymi, z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym **Radą Najwyższą Ukrainy**, lokalnymi i regionalnymi **organami przedstawicielskimi i władzami**, partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, oraz sposób, w jaki wkład **tych** zainteresowanych stron odzwierciedlono w Planie dla Ukrainy;
- g) wyjaśnienie zakresu, w jakim środki przewidziane w Planie **dla Ukrainy** mają przyczynić się do:
- **osiągnięcia celów w zakresie klimatu, różnorodności biologicznej i ochrony środowiska, w szczególności przez zbieżność z unijnymi normami klimatycznymi i środowiskowymi, a także odpowiednie inicjatywy ustawodawcze i reformy, oraz w jaki sposób zapewnia się zgodność, w jak największym stopniu, z zasadą „nie czyni poważnych szkód”;**
  - **propagowania zasady państwa prawa;**
  - **osiągnięcia celów społecznych, w tym włączenia grup szczególnie wrażliwych, takich jak osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze, oraz zadbania o najlepszy interes dziecka;**
  - **równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, w tym ochrony i promowania ich praw zgodnie z unijnymi planami działania w sprawie równości płci oraz odpowiednimi konkluzjami Rady i konwencjami międzynarodowymi;**
- h) **szczegółowe** wyjaśnienie ukraińskiego systemu i **planowanych środków w celu** skutecznego zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji, **korupcji na wysokim szczeblu** i konfliktom interesów, a także wykrywania i eliminowania tych zjawisk **oraz skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw mających wpływ na** fundusze udostępnione w ramach Instrumentu oraz ustalenia mające na celu unikanie podwójnego finansowania w ramach Instrumentu i innych programów unijnych lub podwójnego finansowania przez darczyńców, **a także zapewnienie szybkiej współpracy sądowej z właściwymi organami Unii i jej państw członkowskich;**
- ha) **wyjaśnienie, w jaki sposób Ukraina zapewnia odpowiedni poziom ochrony interesów finansowych Unii przez stosowanie porównywalnych norm przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046 i w innych powiązanych przepisach Unii;**
- i) wszelkie inne istotne informacje.
3. Plan dla Ukrainy opiera się na **mierzalnych** wynikach i zawiera wskaźniki, **takie jak kluczowe wskaźniki efektywności, które w stosownych przypadkach służą** do oceny postępów w osiągnięciu celów ogólnych i szczegółowych, o których mowa w art. 3.

Artykuł 17

Przygotowanie i przedłożenie Planu dla Ukrainy

1. Plan dla Ukrainy przygotowuje **rząd Ukrainy i zatwierdza Rada Najwyższa Ukrainy, która będzie miała odpowiedni czas na ocenę projektu ustawy**. Ukraina dąży do przedłożenia Planu Komisji w ciągu **trzech** miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Ukraina może przedłożyć Komisji projekt Planu. **Komisja przekazuje ten projekt Planu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie**.
2. Przygotowując Plan zgodnie z art. 16, Ukraina bierze pod uwagę w szczególności **właściwe uchwały Rady Najwyższej Ukrainy oraz** sytuację na obszarach regionalnych, lokalnych i miejskich Ukrainy, uwzględniając ich szczególne potrzeby w zakresie odbudowy i rekonstrukcji, reform, modernizacji i decentralizacji.

3. Przygotowanie i wdrożenie Planu dla Ukrainy odbywa się w porozumieniu z władzami regionalnymi, lokalnymi, miejskimi i innymi organami publicznymi, **w tym z odpowiednimi ministerstwami, społeczeństwem obywatelskim oraz społecznością ekspertów**, zgodnie z zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów i z uwzględnieniem podejścia oddolnego. **Zgodnie z unijną zasadą partnerstwa i europejskim kodeksem postępowania Ukraina i Komisja dopilnowują, aby zostały przeprowadzone należyte konsultacje z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, tak aby organizacje te zostały włączone do tego procesu oraz miały dostęp – w stosownym czasie – do istotnych informacji w celu umożliwienia im odgrywania istotnej roli w opracowywaniu i wdrażaniu Planu dla Ukrainy.**

Artykuł 17a

Udział Rady Najwyższej Ukrainy i obowiązki komitetów monitorujących we wdrażaniu i ocenie Planu dla Ukrainy

1. **Po przedłożeniu Planu dla Ukrainy rząd Ukrainy regularnie przekazuje Radzie Najwyższej Ukrainy i opinii publicznej w sposób kompleksowy i terminowy streszczenia wszystkich istotnych informacji dotyczących wdrażania Planu dla Ukrainy, w szczególności w kontekście zmian w Planie dla Ukrainy, o których mowa w art. 20. Rząd Ukrainy składa sprawozdania osobiście, co kwartał, na posiedzeniach plenarnych Rady Najwyższej Ukrainy.**
2. **Rząd Ukrainy ustanawia komitety monitorujące, w których skład wchodzi różne zainteresowane strony, w tym organizacje pozarządowe, wspierane specjalną umową ramową o współpracy z tymi organizacjami pozarządowymi, zgodnie z unijną zasadą partnerstwa i europejskim kodeksem postępowania. Komitety monitorujące są na bieżąco informowane o stanie wdrażania Planu dla Ukrainy i ocenie jego środków. W tym celu należy im zapewnić wyczerpujące, aktualne i istotne informacje oraz odpowiedni czas na ich przetworzenie. Opinie komitetów monitorujących są przekazywane Komisji, która niezwłocznie udostępnia je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Europejskiej.**
3. **Na dobrze uzasadniony wniosek komitetów monitorujących rząd Ukrainy lub, w stosownych przypadkach, Komisja zwracają się o przeprowadzenie audytów lub ocen zewnętrznych jednego lub większej liczby środków przewidzianych w Planie dla Ukrainy, finansowanych ze środków finansowych dostępnych na podstawie art. 6 ust. 1 lit. d).**

Artykuł 18

Ocena Planu dla Ukrainy przez Komisję

1. Komisja bez zbędnej zwłoki ocenia zasadność, kompleksowość i stosowność Planu dla Ukrainy lub, w odpowiednich przypadkach, zmiany tego Planu, o której mowa w art. 20, oraz, **w stosownych przypadkach, może przyjąć akt delegowany** zgodnie z art. 19. Przeprowadzając tę ocenę, Komisja działa w ścisłej współpracy z Ukrainą i może zgłaszać uwagi lub zwracać się o dodatkowe informacje.
2. Oceniając Plan dla Ukrainy i określając kwotę, która ma zostać przydzielona Ukrainie, Komisja bierze pod uwagę odpowiednie dostępne informacje analityczne dotyczące Ukrainy, uzasadnienie i elementy przedstawione przez Ukrainę, o których mowa w art. 16 ust. 2, a także wszelkie inne istotne informacje, takie jak w szczególności informacje wymienione w art. 15 ust. 5.
3. W swojej ocenie Komisja bierze pod uwagę następujące kryteria:
  - a) czy Plan stanowi **stosowną do potrzeb**, spójną, kompleksową i odpowiednio wyważoną odpowiedź na cele określone w art. 3, w tym reformy strukturalne i środki wspierające **praworządność i konwergencję z Unią, a także stosowanie warunków, o których mowa w art. 15 ust. 2**, tak aby jako całość **prowadził do zrównoważonego wzrostu ukraińskiej gospodarki, zmniejszał nierówności gospodarcze i społeczne oraz zapewniał wymierne postępy Ukrainy w kierunku norm społecznych, gospodarczych i środowiskowych Unii;**

- aa) czy Plan dla Ukrainy przyczynia się do skutecznego sprostania wszystkim lub znacznej części wyzwań wskazanych w opinii Komisji w sprawie wniosku Ukrainy o członkostwo w Unii Europejskiej lub wyzwań wskazanych w innych odpowiednich dokumentach oficjalnie przyjętych przez Komisję w kontekście wniosku Ukrainy o członkostwo w Unii Europejskiej;
- ab) czy Plan dla Ukrainy i przewidziane w nim środki są spójne z zasadami ogólnymi, o których mowa w art. 4, a także z wymogami, o których mowa w art. 15;
- b) czy Plan dla Ukrainy odpowiada potrzebom odbudowy, odnowy, rekonstrukcji i modernizacji w regionach i gminach Ukrainy wynikającym z rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, a tym samym wzmacnia ich rozwój gospodarczy, społeczny, środowiskowy i terytorialny, wspiera reformę decentralizacji w całej Ukrainie i konwergencję z normami Unii; czy metody i procesy stosowane przy wyborze i wdrażaniu projektów oraz mechanizmy angażowania władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności gmin i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania wsparcia w procesie rekonstrukcji na szczeblu lokalnym oraz w procesie demokratycznej kontroli, w szczególności terminowy i równy dostęp do informacji i funduszy dla odpowiednich władz szczebla niższego niż krajowy, są odpowiednie; czy metody stosowane do śledzenia powiązanych wydatków na projekty rekonstrukcji wybrane i wdrożone przez takie władze szczebla niższego niż krajowy są odpowiednie i czy takie projekty stanowią odpowiednio znaczną część wsparcia;
- ba) czy środki przewidziane w Planie dla Ukrainy mają przyczynić się do łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, ochrony środowiska, zielonej transformacji, w tym bioróżnorodności, lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom oraz czy środki te stanowią kwotę wynoszącą co najmniej 20 % łącznej alokacji w ramach Planu w oparciu o metodykę monitorowania wydatków na cele związane z klimatem określoną w załączniku do niniejszego rozporządzenia;
- bb) czy środki przewidziane w Planie dla Ukrainy są w jak największym stopniu zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” i zasadą niepomijania nikogo oraz żaden ze środków przewidzianych w Planie nie jest niezgodny z ukraińskim krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu, jeśli jest dostępny, z ustalonym na poziomie krajowym wkładem Ukrainy na mocy porozumienia paryskiego lub nie sprzyja inwestycjom w paliwa kopalne;
- bc) czy Plan dla Ukrainy ma wspierać równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt oraz czy dąży do ochrony i promowania ich praw zgodnie z unijnymi planami działania w sprawie równości płci oraz odpowiednimi konkluzjami Rady i konwencjami międzynarodowymi;
- c) czy można spodziewać się, że ustalenia zaproponowane przez Ukrainę zapewnią skuteczne monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie Planu dla Ukrainy oraz jego skuteczne wdrażanie i wszelkie aktualizacje, w szczególności kompleksowe i terminowe zaangażowanie Rady Najwyższej Ukrainy i komitetów monitorujących, o których mowa w art. 17a, w tym przewidywany harmonogram, mierzalne etapy jakościowe i ilościowe oraz powiązane wskaźniki, a także zapewnią ochronę interesów finansowych Unii;
- d) czy można spodziewać się, że ustalenia zaproponowane przez Ukrainę będą skutecznie zapobiegać nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji, strukturom oligarchicznym i konfliktom interesów, wykrywać i eliminować te zjawiska, a także przyczynią się do skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz ścigania przestępstw mających wpływ na środki udostępnione w ramach Instrumentu, a także zapewnią uniknięcie podwójnego finansowania w ramach Instrumentu i innych programów unijnych, a także podwójnego finansowania przez innych darczyńców;
- da) czy w Planie dla Ukrainy skutecznie odzwierciedlono wkład zainteresowanych stron uzyskany w procesie konsultacji, przeprowadzonym zgodnie z krajowymi ramami prawnymi, odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym Radą Najwyższą Ukrainy, lokalnymi i regionalnymi organami przedstawicielskimi i władzami, partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

4. Do celów oceny Planu dla Ukrainy przedłożonego przez Ukrainę Komisja może korzystać z pomocy ekspertów.

Artykuł 19

Akt delegowany dotyczący przepisów uzupełniających

1. W przypadku pozytywnej oceny Planu dla Ukrainy przedłożonego przez Ukrainę lub, w stosownych przypadkach, jego zmiany przedłożonej zgodnie z art. 20 ust. 1 lub 2 **Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 38 aktu delegowanego celem uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy określające kwestie, o których mowa w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.**
2. **Akt delegowany** określa – w odniesieniu do części, która ma być finansowana w ramach Instrumentu – reformy i inwestycje do zrealizowania przez Ukrainę, warunki wynikające z Planu opisanego w art. 15 ust. 2, w tym orientacyjny harmonogram, **kamienie milowe i cele wymagane do wypłacenia** kwot, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a) i ust. 2, a także odpowiednie wkłady na podstawie ust. 4 tego artykułu.
3. W **akcie delegowanym**, o którym mowa w ust. 2, określa się również:
  - a) orientacyjne bezzwrotne wsparcie finansowe i orientacyjną kwotę wsparcia w formie pożyczki do wypłacenia w ratach, podzielonych zgodnie z art. 15, po osiągnięciu przez Ukrainę zadowalającego stopnia realizacji odpowiednich etapów jakościowych i ilościowych określonych w związku z wdrożeniem Planu dla Ukrainy;
  - b) bezzwrotne wsparcie finansowe oraz kwotę wsparcia w formie pożyczki do wypłacenia w postaci płatności zaliczkowej zgodnie z art. 23 **i jej przeznaczenie**;
  - c) termin, który nie powinien przypadać później niż dnia 31 grudnia 2027 r., przed upływem którego muszą zostać ukończone końcowe etapy jakościowe i ilościowe zarówno dla projektów inwestycyjnych, jak i reform;
  - d) ustalenia dotyczące monitorowania i wdrażania Planu dla Ukrainy, **w szczególności zaangażowanie Rady Najwyższej Ukrainy i komitetów monitorujących, o których mowa w art. 17a, a także** – w stosownych przypadkach – środki niezbędne do zapewnienia zgodności z art. 33;
  - e) wskaźniki oceny postępów w osiąganiu celów ogólnych i szczegółowych, o których mowa w art. 3;
  - f) ustalenia dotyczące sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do odpowiednich danych bazowych.
- 3a. **W przypadku gdy Komisja negatywnie oceni Plan dla Ukrainy, przekazuje należyte uzasadnioną ocenę w terminie dwóch miesięcy od złożenia wniosku przez Ukrainę. Na zaproszenie Parlamentu Europejskiego Komisja stawia się przed właściwymi komisjami w celu przedstawienia wyjaśnień dotyczących negatywnej oceny Planu dla Ukrainy. Komisja przekazuje odpowiednie i istotne informacje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie równocześnie i na równych zasadach w terminie co najmniej pięciu dni roboczych przed posiedzeniem.**

Artykuł 20

Zmiany w Planie dla Ukrainy

1. **Rząd Ukrainy, po konsultacji z Radą Najwyższą Ukrainy i komitetami monitorującymi, o których mowa w art. 17a, może zaproponować zmiany** w Planie dla Ukrainy. W takim przypadku Ukraina może zwrócić się do Komisji z uzasadnionym wnioskiem o przedstawienie wniosku dotyczącego zmiany całości lub części **aktu delegowanego**, o którym mowa w art. 19 ust. 1.
2. Komisja może, **po poinformowaniu Parlamentu Europejskiego i Rady**, w porozumieniu z Ukrainą, złożyć wniosek dotyczący zmiany **aktu delegowanego**, o którym mowa w art. 19 ust. 1, w szczególności aby uwzględnić zmianę dostępnych kwot, zwłaszcza z powodu dodatkowych wkładów państw członkowskich lub z innych źródeł, o których to wkładach mowa w art. 6 ust. 4.

3. W przypadku gdy Komisja uzna, że powody przedstawione przez Ukrainę uzasadniają zmianę Planu dla Ukrainy, Komisja ocenia zmieniony Plan dla Ukrainy zgodnie z art. 18 i przedstawia wniosek dotyczący zmiany **aktu delegowanego**, o którym mowa w art. 19 ust. 1.

Artykuł 20a

Tabela wyników społecznych, gospodarczych i środowiskowych Ukrainy

1. **Komisja ustanawia tabelę wyników Planu dla Ukrainy („tabela wyników”), która przedstawia postępy we wdrażaniu Planu dla Ukrainy w odniesieniu do każdego z celów, o których mowa w art. 3, oraz sytuację społeczną, gospodarczą i środowiskową w Ukrainie, a także postępy w zakresie konwergencji z normami Unii.**
2. **Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego zgodnie z art. 38 celem uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie szczegółowych elementów tabeli wyników, tak aby przedstawić postępy we wdrażaniu Planu dla Ukrainy, o którym mowa w ust. 1, sytuację społeczną, gospodarczą i środowiskową w Ukrainie oraz postępy w zakresie konwergencji z normami Unii.**
3. **Tabela wyników zacznie funkcjonować do lipca 2024 r. i będzie aktualizowana przez Komisję dwa razy w roku. Tabelę wyników podaje się do wiadomości publicznej w internecie.**

Artykuł 21

Umowa pożyczki, operacje zaciągania i udzielania pożyczek

1. W celu sfinansowania wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek Komisja jest upoważniona, w imieniu Unii, do pożyczania niezbędnych środków na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych zgodnie z art. 220a rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
2. Po przyjęciu **aktu delegowanego**, o którym mowa w art. 19 ust. 1, Komisja zawiera umowę pożyczki z Ukrainą w odniesieniu do kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2. Umowa pożyczki określa okres dostępności pożyczki i szczegółowe warunki wsparcia w ramach Instrumentu w formie pożyczek, w tym w odniesieniu do systemów kontroli wewnętrznej, o których mowa w art. 9 ust. 4 lit. a) i c). Maksymalny okres trwania pożyczek wynosi 35 lat. Oprócz elementów określonych w art. 220 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 umowa pożyczki zawiera kwotę płatności zaliczkowych i zasady rozliczania płatności zaliczkowych. **Komisja przekazuje równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie następujące elementy:**
  - a) **kwotę pożyczki wyrażoną w EUR;**
  - b) **średni termin wymagalności;**
  - c) **formułę ustalania ceny i okres dostępności pożyczki;**
  - d) **maksymalną liczbę transz oraz jasny i precyzyjny harmonogram spłaty.**
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia (UE) 2021/947 pomoc finansowa udzielona Ukrainie w formie pożyczek w ramach Instrumentu nie może być wspierana z gwarancji na działania zewnętrzne.
4. Nie tworzy się rezerw na pożyczki udzielane na podstawie niniejszego rozporządzenia i – w drodze odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 – nie określa się wskaźnika zasilenia rezerw jako odsetka kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.
- 4a. Umowę pożyczki przekazuje się równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, a także Radzie Najwyższej Ukrainy.

Artykuł 22

Dotacja na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 220 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i z **zastrzeżeniem dostępności zasobów z Instrumentu można pokryć** koszty finansowania, koszty zarządzania płynnością oraz koszty obsługi ogólnych kosztów administracyjnych związanych z zaciąganiem i udzielaniem pożyczek („dotacja na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego”), z wyjątkiem kosztów związanych z przedterminową spłatą pożyczki. Dotacja na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego jest uwzględniona w rozdziale V i obejmuje okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2027 r. **Z Instrumentu można pokryć również koszty dopłat do oprocentowania przyznanych wcześniej w rozporządzeniu (UE) 2022/2463, decyzji (UE) 2022/1628, decyzji (UE) 2022/1201 i decyzji (UE) 2022/313 na lata 2024–2027.**
2. Ukraina może co roku zwracać się o udzielenie dotacji na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego, o której mowa w ust. 1. Komisja może udzielić dotacji na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego w kwocie nieprzekraczającej limitów środków udostępnionych w budżecie rocznym.

Artykuł 23

Płatności zaliczkowe

1. Ukraina może – wraz z przedłożeniem Planu dla Ukrainy – zwrócić się o płatność zaliczkową w wysokości do 7 % bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki, które mają zostać przydzielone na podstawie rozdziału III.
2. W odniesieniu do bezzwrotnego wsparcia finansowego Komisja może wykonać płatność zaliczkową po przyjęciu Planu, o którym mowa w art. 19, i wejściu w życie umowy w sprawie finansowania, o której mowa w art. 10, z zastrzeżeniem dostępnego finansowania i spełnienia warunku wstępnego, o którym mowa w art. 5.
3. W odniesieniu do wsparcia w formie pożyczki Komisja może wykonać płatność zaliczkową po zatwierdzeniu Planu, o którym mowa w art. 19, i po wejściu w życie umowy pożyczki, o której mowa w art. 21. Płatności wykonuje się z zastrzeżeniem dostępnego finansowania na rynkach kapitałowych, o którym mowa w art. 21 ust. 1, oraz spełnienia warunku wstępnego określonego w art. 5.
4. Komisja podejmuje decyzję w sprawie harmonogramu wypłaty płatności zaliczkowej, która może zostać wypłacona w jednej lub kilku transzach.

Artykuł 24

Wyjątkowe finansowanie pomostowe

1. Bez uszczerbku dla art. 23, jeżeli umowa ramowa, o której mowa w art. 9, nie zostanie podpisana lub Plan dla Ukrainy, o którym mowa w rozdziale III, nie zostanie przyjęty do dnia 31 grudnia 2023 r., Komisja może podjąć decyzję o udzieleniu Ukrainie ograniczonego, wyjątkowego wsparcia na okres do trzech miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia albo po dniu 1 stycznia 2024 r., w zależności od tego, co nastąpi później, z zastrzeżeniem osiągnięcia zadowalających postępów w przygotowaniu Planu dla Ukrainy, w celu wsparcia stabilności makrofinansowej tego kraju, z zastrzeżeniem warunków, które zostaną uzgodnione w protokole ustaleń między Komisją a Ukrainą, przestrzegania warunku wstępnego, o którym mowa w art. 5, zgodności z art. 6 oraz dostępności finansowania.
2. Kwota takiego wsparcia nie przekracza 1 500 000 000 EUR miesięcznie. Komisja zawiera z Ukrainą umowę w sprawie finansowania lub umowę pożyczki, które są zgodne, odpowiednio, z art. 10 i 21.

Artykuł 25

Zasady dotyczące płatności, wstrzymywania i zmniejszania bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczek

1. Płatności bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki na rzecz Ukrainy na mocy niniejszego artykułu dokonuje się zgodnie z **coroczną procedurą budżetową** i z zastrzeżeniem dostępnych środków finansowych. Płatności uiszcza się w ratach. Rata może być wypłacona w jednej bądź kilku transzach.

2. Co kwartał Ukraina **może złożyć** należycie uzasadniony wniosek o płatność bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki, a Komisja wypłaca odpowiednie bezzwrotne wsparcie finansowe i pożyczkę na podstawie oceny opisanej w ust. 3. **Wniosek ten przekazuje się właściwej komisji Parlamentu Europejskiego oraz właściwemu składowi Rady.**
3. Komisja bez zbędnej zwłoki ocenia, czy Ukraina osiągnęła zadowalający stopień realizacji etapów jakościowych i ilościowych określonych w **akcie delegowanym**, o którym mowa w art. 19 ust. 1. Zadowalający stopień realizacji etapów jakościowych i ilościowych opiera się na założeniu, że Ukraina nie wycofała środków związanych z etapami, w odniesieniu do których osiągnęła uprzednio zadowalający stopień realizacji. Komisję mogą wspomagać eksperci.
4. W przypadku gdy Komisja pozytywnie oceni realizację etapów jakościowych i ilościowych jako zadowalającą, przyjmuje bez zbędnej zwłoki decyzję zezwalającą na wypłatę odpowiadającej takim etapom części bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki. **Ocenę Komisji przekazuje się równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.**
5. W przypadku gdy Komisja negatywnie oceni realizację etapów jakościowych i ilościowych według orientacyjnego harmonogramu, odpowiadająca takim etapom wypłata bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki zostaje wstrzymana. Wstrzymaną płatność wypłaca się dopiero wtedy, gdy Ukraina należycie uzasadni, w kolejnym wniosku o płatność, że powzięła niezbędne środki, aby zapewnić zadowalający stopień realizacji etapów jakościowych i ilościowych. **W przypadku częściowej realizacji etapów Komisja publikuje metodykę postępowania w formie wytycznych. Ocenę Komisji przekazuje się równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.**
6. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że w ciągu dwunastu miesięcy od pierwotnej negatywnej oceny, o której mowa w ust. 5, Ukraina nie powzięła niezbędnych środków, Komisja obniża kwotę bezzwrotnego wsparcia finansowego i pożyczki proporcjonalnie do części odpowiadającej odnośnym etapom jakościowym i ilościowym. Ukraina może przedstawić swoje uwagi w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania wniosków Komisji.
7. Komisja może zmniejszyć kwotę bezzwrotnego wsparcia finansowego, w tym przez potrącenie zgodnie z art. 102 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, lub kwotę pożyczki, która ma zostać wypłacona Ukrainie, o czym mowa w ust. 4, w przypadku stwierdzonych przypadków lub poważnych obaw, jeśli chodzi o nieprawidłowości, nadużycia finansowe, korupcję i konflikty interesów mające wpływ na interesy finansowe Unii, które to zjawiska nie zostały wyeliminowane przez Ukrainę, lub poważnego naruszenia zobowiązania wynikającego z takich umów, w tym na podstawie sprawozdań Rady Audytowej, o której mowa w art. 34, lub na podstawie informacji dostarczonych przez OLAF. **Informacje o takich decyzjach przekazuje się Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.**
8. Na zasadzie odstępstwa od art. 116 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 termin płatności, o którym mowa w art. 116 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, rozpoczyna bieg od dnia przekazania Ukrainie decyzji zatwierdzającej wypłatę środków zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu.
9. Artykuł 116 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 nie ma zastosowania do płatności wykonywanych na podstawie niniejszego artykułu i art. 23 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 26

Przejrzystość w odniesieniu do osób i beneficjentów końcowych środki na wdrożenie Planu

1. Ukraina publikuje **aktualne** dane osób, podmiotów **i beneficjentów końcowych** otrzymujących finansowanie w kwotach przekraczających równowartość **100 000 EUR, łącznie za okres 4 lat**, na potrzeby przeprowadzenia reform i inwestycji określonych w Planie **dla** Ukrainy, o którym mowa w niniejszym rozdziale. **Zastosowanie mają właściwe przepisy określone w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046.**

2. W przypadku osób, podmiotów **i beneficjentów końcowych**, o których mowa w ust. 1, następujące informacje publikuje się na stronie internetowej **w formacie nadającym się do odczytu maszynowego, według łącznej kwoty otrzymanych środków finansowych**, z należyтым uwzględnieniem wymogów dotyczących poufności i bezpieczeństwa, w szczególności ochrony danych osobowych:
  - a) w przypadku osoby prawnej – pełną nazwę prawną odbiorcy i numer identyfikacyjny VAT lub numer identyfikacji podatkowej, jeśli je posiada, lub inny niepowtarzalny identyfikator krajowy **oraz beneficjenta rzeczywistego odbiorcy, którego odbiorca zgodnie z obowiązkiem zgłosił**;
  - b) w przypadku osoby fizycznej – imię i nazwisko odbiorcy **oraz miejsce zamieszkania**;
  - c) kwotę otrzymaną przez odbiorcę, a także reformy i inwestycje przewidziane w Planie **dla** Ukrainy, do których realizacji przyczynia się ta kwota.
3. **W wyjątkowych przypadkach i jeżeli jest to należycie uzasadnione przez rząd Ukrainy** informacji, o których mowa w ust. 2, nie **wolno** publikować, gdy ich ujawnienie **nadmiernie** zagraża prawom i wolnościom zainteresowanych osób lub podmiotów. **Informacje takie przekazywane są Komisji Europejskiej oraz Radzie Audytowej, które mogą uchylić decyzję o ich niepublikowaniu.**
4. Ukraina przekazuje Komisji drogą elektroniczną **w formie nadającej się do odczytu maszynowego** co najmniej raz w roku dane dotyczące osób i podmiotów, o których mowa w ust. 1, **w formacie nadającym się do odczytu maszynowego** określonym w umowie ramowej, o czym mowa w art. 9 ust. 4 lit. i).

W ścisłej współpracy z władzami ukraińskimi Komisja przygotowuje rejestr firm znajdujących się pod wpływem oligarchów, co do których uznano, że mogą ograniczać wolną i uczciwą konkurencję na rynku. Podmioty wskazane w tym rejestrze nie kwalifikują się do otrzymania funduszy w ramach Instrumentu, z poszanowaniem niezbędnych przepisów dotyczących gwarancji prawnych. Rejestr ten zostanie przygotowany do dnia... [sześć miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] i będzie aktualizowany co kwartał.

ROZDZIAŁ IV

Filar II: Ramy inwestycyjne dla Ukrainy

Artykuł 27

Zakres stosowania i struktura

1. Na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy Komisja zapewnia Ukrainie wsparcie unijne w formie gwarancji budżetowej, instrumentów finansowych lub działań łączonych.
2. We wdrażaniu ram inwestycyjnych dla Ukrainy Komisję wspiera rada operacyjna. Komisja proponuje regulamin wewnętrzny rady operacyjnej.
3. Rada operacyjna ram inwestycyjnych dla Ukrainy składa się z przedstawicieli Komisji, poszczególnych państw członkowskich, **Parlamentu Europejskiego** i przedstawicieli **rządu Ukrainy i Rady Najwyższej Ukrainy**. Partnerzy wdrażający Gwarancję dla Ukrainy i instrumenty finansowe wspierane przez ramy inwestycyjne dla Ukrainy mogą otrzymać status obserwatora. Komisja przewodniczy radzie operacyjnej.
4. Rada operacyjna doradza Komisji w wyborze metod wsparcia, projektowaniu produktów finansowych, które mają zostać wdrożone, oraz w zakresie sektorów niekwalifikujących się. Formułuje opinie na temat wykorzystania wsparcia unijnego w ramach Gwarancji dla Ukrainy, instrumentów finansowych i działań łączonych.

5. Komisja zapewnia, aby wsparcie unijne udzielane na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy było spójne z Planem **dla** Ukrainy i przyczyniało się do jego realizacji oraz uzupełniało wsparcie Unii dla Ukrainy uzgodnione w ramach innych programów i instrumentów Unii, z **uwzględnieniem promowania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, w tym w szczególności poprzez przestrzeganie uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym wytycznych, zasad i konwencji w sprawie inwestycji.**
- 5a. **Co najmniej 35 % gwarancji udzielonych w ramach filaru II wykorzystuje się do udzielenia wsparcia mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom zdefiniowanym w art. 2 załącznika do zalecenia 2003/361/WE, w tym przedsiębiorstwom typu start-up, także za pomocą narzędzi finansowych, których celem jest ograniczenie ryzyka związanego z operacjami pożyczkowymi lokalnych banków ukraińskich.**
- 5b. **Na potrzeby filaru II Komisja, wspierana przez radę operacyjną, opracowuje metodykę i procesy dotyczące rocznej sprawozdawczości w zakresie wsparcia inwestycyjnego, określając co najmniej następujące elementy:**
  - a) **przydział dotacji i pożyczek, każdy w podziale na:**
    - (i) **wielkość beneficjenta końcowego;**
    - (ii) **region, w którym znajduje się siedziba beneficjenta końcowego;**
    - (iii) **sektor;**
  - b) **wykorzystanie instrumentu finansowego na rzecz wsparcia MŚP;**
  - c) **odsetek wsparcia inwestycyjnego przy wysokim prawdopodobieństwie utraty wartości;**
  - d) **analiza jakościowa głównych sukcesów i wyzwań II filaru.**

7. Wsparcie na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy służy w szczególności wdrażaniu Planu **dla** Ukrainy, o którym mowa w rozdziale III, uzupełniając jednocześnie źródła finansowania ustanowione w niniejszym rozporządzeniu.
8. **Co roku** Komisja składa sprawozdanie z wdrożenia wsparcia na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy zgodnie z art. 41 ust. 4 i 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. W tym celu każdy partner Gwarancji dla Ukrainy i każdy podmiot, któremu powierzono wdrażanie instrumentów finansowych, przekazuje corocznie informacje niezbędne Komisji do wypełnienia tych obowiązków sprawozdawczych.

Artykuł 28

Dodatkowe wkłady na rzecz Gwarancji dla Ukrainy i instrumentów finansowych

1. Państwa członkowskie, państwa trzecie i strony trzecie mogą wносить wkład do Gwarancji dla Ukrainy oraz do instrumentów finansowych ustanowionych na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy. Wkłady na rzecz Gwarancji dla Ukrainy wnosi się zgodnie z art. 218 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
2. Wkłady na rzecz Gwarancji dla Ukrainy podwyższają kwotę Gwarancji dla Ukrainy, nie prowadząc do powstania dodatkowych zobowiązań warunkowych Unii.
3. W odniesieniu do wszystkich wkładów, o których mowa w ust. 1, między Komisją, działającą w imieniu Unii, a podmiotem wnoszącym wkład zawierana jest umowa o przyznanie wkładu. Zawiera ona w szczególności postanowienia dotyczące warunków płatności. **Komisja równocześnie i niezwłocznie informuje Parlament Europejski i Radę o zatwierdzonych wkładach.**

Artykuł 29

Wdrożenie Gwarancji dla Ukrainy i instrumentów finansowych

1. Gwarancję dla Ukrainy i instrumenty finansowe wspierane na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy wdraża się za pomocą zarządzania pośredniego zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

2. Kwalifikującymi się partnerami do celów Gwarancji dla Ukrainy i kwalifikującymi się podmiotami, którym powierza się zadania na potrzeby instrumentów finansowych, są podmioty wskazane w art. 208 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, w tym podmioty z państw trzecich wnoszące wkład na rzecz Gwarancji dla Ukrainy zgodnie z art. 28 niniejszego rozporządzenia. Ponadto, na zasadzie odstępstwa od art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, do celów Gwarancji dla Ukrainy kwalifikują się podmioty prawa prywatnego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, które wniosły wkład na rzecz Gwarancji dla Ukrainy zgodnie z art. 28 niniejszego rozporządzenia i które zapewniają odpowiednie zabezpieczenie swoich zdolności finansowych i operacyjnych. **Pierwszeństwo daje się tym podmiotom, które ujawnią informacje związane z kryteriami środowiskowymi, społecznymi, podatkowymi oraz kryteriami w zakresie ładu korporacyjnego. W tym celu Komisja tworzy stronę internetową zawierającą odpowiednie i przyjazne dla użytkownika wytyczne dotyczące ujawniania informacji oraz przykłady takiego ujawniania.**
3. Komisja zapewnia skuteczne, wydajne, **oparte na potrzebach** i sprawiedliwe wykorzystanie dostępnych zasobów przez kwalifikujących się partnerów oraz, w stosownych przypadkach, kwalifikujące się podmioty, którym powierza się zadania, stosując podejście inkluzywne, przy jednoczesnym propagowaniu współpracy między nimi i należyтым uwzględnieniu ich zdolności, wartości dodanej, doświadczenia i zdolności do podejmowania ryzyka.
- 3a. **Komisja wymaga od wszystkich kwalifikujących się partnerów i kwalifikujące się podmioty, którym powierzono zadania, dołożenia najwyższej staranności w celu zapobiegania wszelkim praktykom korupcyjnym, faworyzowaniu lub nadmiernej regionalnej lub sektorowej koncentracji alokacji lub wykorzystania zasobów, oraz zgłaszania tych zjawisk i przeciwdziałania im, a także wymaga w odniesieniu do tych aspektów, w stosownych przypadkach, specjalnej sprawozdawczości i przeprowadzania audytów.**
4. Komisja zapewnia sprawiedliwe traktowanie wszystkich kwalifikujących się partnerów i wszystkich kwalifikujących się podmiotów, którym powierza się zadania, oraz zapewnia, aby unikano konfliktów interesów przez cały okres wdrażania ram Inwestycyjnych dla Ukrainy. W celu zapewnienia komplementarności Komisja może zwrócić się do kwalifikujących się partnerów o dostarczenie stosownych informacji do celów Gwarancji dla Ukrainy lub zwrócić się do kwalifikujących się podmiotów, którym powierza się zadania na potrzeby instrumentów finansowych, o udzielenie informacji na temat ich operacji nieobjętych wsparciem UE.

Artykuł 30

Gwarancja dla Ukrainy

1. Ustanawia się Gwarancję dla Ukrainy w wysokości 8 914 000 000 EUR w cenach bieżących, w celu zagwarantowania operacji wspierających cele Instrumentu. Gwarancja dla Ukrainy jest niezależna i autonomiczna w stosunku do gwarancji na działania zewnętrzne ustanowionej rozporządzeniem (UE) 2021/947 i udziela się ją jako nieodwołalną, bezwarunkową gwarancję na żądanie zgodnie z art. 219 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
- 1a. **Gwarancja dla Ukrainy wspiera operacje z zakresu finansowania i inwestycji, które spełniają warunki określone w art. 209 ust. 2 lit. a)–e) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.**
2. Z Gwarancji dla Ukrainy korzysta się w celu pokrycia ryzyka z tytułu następujących rodzajów operacji, **zgodnie z przepisami art. 27:**
  - a) pożyczek, w tym pożyczek w walucie krajowej;
  - b) gwarancji;
  - c) kontrgwarancji;
  - d) instrumentów rynku kapitałowego;
  - e) wszelkich innych form finansowania lub wsparcia jakości kredytowej, ubezpieczeń oraz udziałów kapitałowych lub quasi-kapitałowych.
3. W imieniu Unii do dnia 31 grudnia 2027 r. Komisja zawiera z kwalifikującymi się partnerami umowy w sprawie Gwarancji dla Ukrainy. Gwarancji dla Ukrainy można udzielać stopniowo.

W sprawozdaniach, o których mowa w art. 27 ust. 8, Komisja przedstawia informacje na temat podpisania każdej umowy w sprawie Gwarancji dla Ukrainy. **Powiadamia się równocześnie Parlament Europejski i Radę o podpisaniu wszelkich umów w sprawie gwarancji zawartych w ramach Gwarancji dla Ukrainy. Wszystkie umowy w ramach Gwarancji dla Ukrainy przekazuje się równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, z uwzględnieniem ochrony informacji poufnych i szczególnie chronionych informacji handlowych.**

4. Umowy w sprawie Gwarancji dla Ukrainy zawierają w szczególności:
  - a) szczegółowe zasady dotyczące zakresu, szacowanych rocznych inwestycji, wymogów, kwalifikowalności i procedur;
  - b) szczegółowe zasady udzielania Gwarancji dla Ukrainy, w tym uzgodnienia dotyczące objęcia gwarancją i zdefiniowane w niej limity dla portfeli i projektów poszczególnych rodzajów instrumentów, a także analizy ryzyka w odniesieniu do projektów i portfeli projektów, w tym na poziomach sektorowym, regionalnym i krajowym;
  - c) odniesienie do celów Instrumentu, oszacowanie potrzeb i wskazanie oczekiwanych rezultatów;
  - d) wynagrodzenie z tytułu Gwarancji dla Ukrainy, które ustala się na warunkach preferencyjnych odzwierciedlających szczególną sytuację zdevastowanej wojną Ukrainy, przy jednoczesnym uwzględnieniu odpowiednich profili ryzyka programów inwestycyjnych, aby zapewnić równe szanse;
  - e) wymagania dotyczące korzystania z Gwarancji dla Ukrainy, w tym warunki płatności, takie jak konkretne ramy czasowe, odsetki należne z tytułu wymagalnych kwot, wydatki i koszty odzyskiwania środków, a także ewentualne niezbędne ustalenia dotyczące płynności;
  - f) procedury dotyczące roszczeń, między innymi zdarzenia inicjujące i okresy oczekiwania, oraz procedury dotyczące dochodzenia roszczeń;
  - g) zobowiązania dotyczące monitorowania, sprawozdawczości, przejrzystości i oceny;
  - h) jasne i dostępne procedury rozpatrywania skarg osób trzecich, które mogły zostać poszkodowane wskutek wdrażania projektów objętych wsparciem w ramach Gwarancji dla Ukrainy.
5. Komisja może wykorzystać do 30 % kwoty, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, aby zwiększyć kwoty gwarancji udzielonej za pośrednictwem umów gwarancji na działania zewnętrzne zawartych na podstawie art. 38 rozporządzenia (UE) 2021/947, z zastrzeżeniem następujących warunków:
  - a) do celów niniejszego ustępu Gwarancję dla Ukrainy wdraża się w drodze zmiany lub aneksu do umów zawartych na podstawie art. 38 rozporządzenia (UE) 2021/947 z kwalifikującymi się partnerami (kontrahentami) wybranymi zgodnie z art. 35 rozporządzenia (UE) 2021/947, zwiększając kwotę gwarancji objętych tymi umowami, które mają zostać podpisane w ciągu czterech miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia;
  - b) kwalifikujący się partnerzy korzystają z Gwarancji dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu wyłącznie w celu wsparcia realizacji operacji w Ukrainie, a do objęcia Gwarancją dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu kwalifikują się wyłącznie uruchomienia gwarancji z tytułu operacji w Ukrainie;
  - c) na zasadzie odstępstwa od art. 36 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2021/947 operacje objęte Gwarancją dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu stanowią odrębny portfel Gwarancji dla Ukrainy i nie są uwzględniane do celów obliczania 65 % pokrycia, o którym mowa w art. 36 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/947;
  - d) podział ryzyka w oddzielnym portfelu Gwarancji dla Ukrainy zapewnia zgodność interesów między Komisją a kwalifikującym się partnerem, zgodnie z art. 209 ust. 2 lit. e) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, i partner ten wnosi wkład z własnych zasobów do tego portfela zgodnie z art. 219 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046;
  - e) partnerzy ustanawiają oddzielny system rachunkowości i sprawozdawczości w odniesieniu do wdrażania Gwarancji dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu;
  - f) art. 31 ma zastosowanie do tworzenia rezerw na rzecz Gwarancji dla Ukrainy na mocy niniejszego ustępu. Rezerwy będą wykorzystywane wyłącznie na pokrycie strat z tytułu Gwarancji dla Ukrainy. Rezerw ustanowionych na mocy art. 31 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/947 nie wykorzystuje się do pokrycia operacji w ramach Gwarancji dla Ukrainy.

6. Kwalifikujący się partner zatwierdza operacje w zakresie finansowania i inwestycji zgodnie z własnymi zasadami i procedurami oraz zgodnie z umową w sprawie Gwarancji dla Ukrainy.
7. Maksymalny okres, w którym kwalifikujący się partnerzy mogą podpisywać umowy z pośrednikami finansowymi lub odbiorcami końcowymi, wynosi trzy lata od zawarcia odpowiedniej umowy w sprawie Gwarancji dla Ukrainy, z możliwością przedłużenia w przypadku przyznania dodatkowej kwoty gwarancji i zmiany umowy w sprawie gwarancji.
8. Gwarancji dla Ukrainy może obejmować:
  - a) w przypadku instrumentów dłużnych – kwotę główną i wszystkie odsetki oraz kwoty należne względem wybranego kwalifikującego się partnera, lecz nieotrzymane przez niego zgodnie z warunkami operacji finansowania w wyniku niewykonania zobowiązania;
  - b) w przypadku inwestycji kapitałowych – środki zainwestowane i związane z nimi koszty finansowania;
  - c) w przypadku innych operacji w zakresie finansowania i inwestycji, o których mowa w ust. 2 – kwoty wykorzystane i związane z nimi koszty finansowania;
  - d) wszystkie stosowne wydatki i koszty odzyskiwania środków związane z niewykonaniem zobowiązania, o ile nie zostały one odliczone od wpływów z odzyskania środków.
9. Do celów rachunkowości Komisji i jej sprawozdawczości w zakresie rodzajów ryzyka objętych Gwarancją dla Ukrainy oraz zgodnie z art. 209 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 kwalifikujący się partnerzy, z którymi zawarto umowę w sprawie Gwarancji dla Ukrainy, co roku przekazują Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu sprawozdania finansowe z operacji w zakresie finansowania i inwestycji objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, skontrolowane przez niezależnego audytora zewnętrznego i zawierające między innymi informacje dotyczące:
  - a) oceny ryzyka operacji w zakresie finansowania i inwestycji kwalifikujących się partnerów, w tym informacje dotyczące zobowiązań Unii wycenianych zgodnie z regułami rachunkowości, o których mowa w art. 80 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, i z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Sektora Publicznego;
  - b) pozostałych do uregulowania zobowiązań finansowych Unii wynikających z Gwarancji dla Ukrainy, udzielonych kwalifikującym się partnerom na potrzeby prowadzonych przez nich operacji w zakresie finansowania i inwestycji, w rozbiciu na poszczególne operacje.
- 9a. Kwalifikujący się partnerzy przekazują Komisji, na jej żądanie, również wszelkie dodatkowe informacje niezbędne do wypełnienia obowiązków Komisji wynikających z niniejszego rozporządzenia, wraz z informacjami dotyczącymi przestrzegania praw człowieka oraz norm społecznych, pracowniczych i środowiskowych.**
10. Warunki określone w art. 219 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 w odniesieniu do wkładów w postaci zasobów własnych mają zastosowanie do każdego kwalifikującego się partnera, któremu przyznano gwarancję budżetową na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy na zasadzie portfela.
11. Ramy zarządzania ryzykiem Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus, o których mowa w art. 33 ust. 7 i 8 rozporządzenia (UE) 2021/947, mają zastosowanie do Gwarancji dla Ukrainy. Ogólny profil ryzyka operacji objętych Gwarancją dla Ukrainy może różnić się od ogólnego profilu ryzyka gwarancji na działania zewnętrzne. Komisja zapewnia, aby ryzyko związane z gwarantowanymi operacjami nie przekraczało zdolności budżetu Unii do ponoszenia tego ryzyka, określonej na podstawie dostępnych zasobów budżetowych i wskaźnika zasilenia rezerw, o którym mowa w art. 31 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 31

Tworzenie rezerw

1. Wskaźnik zasilenia rezerw dla Gwarancji dla Ukrainy wynosi początkowo 70 %, **przy czym rezerwy zostaną zasilone z budżetu Unii za pomocą specjalnej linii budżetowej.**

Na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 2 akapit drugi zdanie drugie rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 rezerwy tworzy się do dnia 31 grudnia 2027 r., są one równe kwocie rezerw odpowiadającej udzielonej gwarancji dla Ukrainy i mogą być tworzone stopniowo, aby odzwierciedlać postępy w wyborze i realizacji operacji w zakresie finansowania i inwestycji wspierających cele Instrumentu.

2. Wskaźnik zasilenia rezerw poddaje się przeglądowi **co najmniej** raz w roku po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.
3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego zgodnie z art. 38 w celu zmiany wskaźnika zasilenia rezerw przy zastosowaniu kryteriów określonych w art. 211 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 oraz, w stosownych przypadkach, aby zwiększyć lub zmniejszyć maksymalną kwotę gwarancji, o której mowa w art. 30 ust. 1 niniejszego rozporządzenia **■**. Komisja może zwiększyć maksymalną kwotę gwarancji tylko w przypadku obniżenia wskaźnika zasilenia rezerw. Bez uszczerbku dla art. 30 ust. 3 Komisja może postanowić, że zwiększona kwota gwarancji będzie dostępna do podpisywania umów w sprawie gwarancji stopniowo w ciągu trzech lat.
4. Na zasadzie odstępstwa od art. 213 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 efektywny wskaźnik zasilenia rezerw nie ma zastosowania do rezerw utworzonych we wspólnym funduszu rezerw na Gwarancję dla Ukrainy.

Artykuł 31a

Mechanizm rozpatrywania skarg i dochodzenia roszczeń

W związku z ewentualnymi skargami osób trzecich, w tym społeczności i osób fizycznych poszkodowanych wskutek projektów wspieranych z Gwarancji dla Ukrainy, Komisja i delegatura Unii Europejskiej w Ukrainie publikują na swoich stronach internetowych bezpośrednio odesłania do mechanizmów rozpatrywania skarg stosownych partnerów, którzy zawarli umowy w sprawie gwarancji z Komisją. Komisja zapewnia także możliwość bezpośredniego przyjmowania zażaleń dotyczących rozpatrywania skarg przez kwalifikujących się partnerów. Komisja uwzględni informacje otrzymane w drodze ewentualnych skarg w kontekście przyszłej współpracy z tymi partnerami.

Artykuł 31b

Komisja publikuje na swojej stronie internetowej informacje o operacjach w zakresie finansowania i inwestycji oraz istotne elementy wszystkich umów w ramach Gwarancji dla Ukrainy, w tym informacje na temat tożsamości prawnej kwalifikujących się partnerów, oczekiwanych korzyści dla rozwoju oraz procedur rozpatrywania skarg, z uwzględnieniem ochrony poufnych informacji i szczególnie chronionych informacji handlowych.

Artykuł 31c

Zgodnie z zasadami kwalifikujących się partnerów dotyczącymi przejrzystości oraz przepisami Unii w zakresie ochrony danych oraz dostępu do dokumentów i informacji kwalifikujący się partnerzy aktywnie i systematycznie podają do wiadomości publicznej na swoich stronach internetowych informacje dotyczące wszystkich operacji w zakresie finansowania i inwestycji objętych Gwarancją dla Ukrainy, w szczególności informacje dotyczące sposobu, w jaki operacje te przyczyniają się do osiągania celów i spełniania wymogów niniejszego rozporządzenia. W miarę możliwości takie informacje są podawane w podziale na poziomie projektów. Takie informacje uwzględniają ochronę informacji poufnych i szczególnie chronionych informacji handlowych. Kwalifikujący się partnerzy rozpowszechniają ponadto informacje o unijnym wsparciu we wszystkich publikowanych przez siebie przekazach na temat operacji w zakresie finansowania i inwestycji objętych Gwarancją dla Ukrainy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

ROZDZIAŁ V

Filar III: Pomoc akcesyjna i środki wsparcia związane z przystąpieniem do Unii

Artykuł 32

Pomoc akcesyjna i środki wsparcia związane z przystąpieniem do UE

1. Pomoc udzielana na podstawie niniejszego rozdziału wspiera Ukrainę w osiągnięciu celów określonych w art. 3. W szczególności pomoc udzielana na podstawie niniejszego rozdziału ma na celu wspieranie stopniowego dostosowywania się Ukrainy do dorobku prawnego Unii z myślą o przyszłym członkostwie w Unii, przyczyniając się tym samym do wzajemnej stabilności, bezpieczeństwa, pokoju i dobrobytu. Takie wsparcie obejmuje wzmocnienie praworządności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, zwiększenie skuteczności administracji publicznej i **zdolności instytucjonalnych oraz decentralizacji, a także** wspomaganie przejrzystości, reform strukturalnych, polityk sektorowych i dobrych rządów na wszystkich szczeblach. Takie wsparcie powinno również przyczyniać się do wdrożenia Planu.
2. Pomocy na podstawie niniejszego rozdziału udziela się również w celu zwiększenia zdolności zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego **oraz** władz lokalnych i **regionalnych, w tym poprzez tworzenie partnerstw i partnerstwa miast, a także promowanie partnerskiej współpracy i programów opartych na partnerstwach między europejskimi i ukraińskimi miastami i regionami.**
3. Pomoc udzielana na podstawie niniejszego rozdziału powinna również wspierać środki budowania zaufania i procesy, które promują sprawiedliwość, poszukiwanie prawdy, **dokonanie przez Federacji Rosyjską płatności za wyrządzone szkody**, a także gromadzenie dowodów zbrodni popełnionych podczas wojny **przez Rosję oraz jej sojuszników i popleczników, aby ścigać zbrodnie, których Rosja dopuściła się podczas wojny napastniczej przeciwko Ukrainie.** Na podstawie niniejszego rozdziału można zapewnić finansowanie inicjatyw i organów, które wnoszą wkład we wspieranie i egzekwowanie międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w Ukrainie. **Ustalenia uzyskane w wyniku zastosowania takich środków podaje się do wiadomości Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.**
4. Pomoc udzielana na podstawie niniejszego rozdziału wspiera tworzenie i wzmacnianie ukraińskich organów odpowiedzialnych za zapewnienie właściwego wykorzystania funduszy, **audyt** i skuteczną walkę z niewłaściwym zarządzaniem środkami publicznymi, w szczególności nadużyciami finansowymi, korupcją **oraz korupcją na wysokim szczeblu, strukturami oligarchicznymi**, konfliktem interesów i nieprawidłowościami powstałymi w związku z dowolną kwotą wydatkowaną na osiągnięcie celów Instrumentu.
5. Na podstawie niniejszego rozdziału finansuje się funkcjonowanie Rady Audytowej, o której mowa w art. 34.
6. Na podstawie niniejszego rozdziału finansuje się dotację na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego, o której mowa w art. 22.

ROZDZIAŁ VI

Ochrona interesów finansowych Unii

Artykuł 33

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Wdrażając Instrument, Komisja i Ukraina wprowadzają wszelkie odpowiednie środki w celu ochrony interesów finansowych Unii, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności i szczególnych warunków, na jakich Instrument będzie funkcjonował, warunku wstępnego określonego w art. 5 ust. 1 oraz warunków określonych w umowie ramowej i szczegółowych umowach w sprawie finansowania lub umowach pożyczki, w szczególności w odniesieniu do zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i nieprawidłowościom oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk, **a także prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw mających wpływ na środki finansowe udostępnione w ramach Instrumentu.** Ukraina zobowiązuje się do czynienia postępów w kierunku **solidnych ram prawnych służących zwalczaniu nadużyć finansowych za pomocą prawa karnego**, zapewniania skutecznych i wydajnych systemów zarządzania i kontroli oraz do zadbania o możliwości odzyskania kwot nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych. **Ukraina zobowiązuje się również do zapewnienia, aby właściwe organy ukraińskie bezzwłocznie rozpatrywały wnioski o wzajemną pomoc prawną i wnioski o ekstradycję złożone przez EPPO i właściwe organy państw członkowskich w związku z przestępstwami mającymi wpływ na środki finansowe w ramach Instrumentu.**

2. W umowach, o których mowa w art. 9, 10 i 21, na Ukrainę nakłada się następujące obowiązki:
- a) regularne sprawdzanie, czy zapewnione finansowanie wykorzystano zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, **strukturom oligarchicznym**, korupcji, konfliktom interesów i nieprawidłowościom **lub jakimkolwiek innym nielegalnym działaniom naruszającym interesy finansowe Unii** oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk;
    - aa) **ochrona sygnalistów;**
    - b) stosowanie odpowiednich środków w celu: zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i nieprawidłowościom, **a także prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz ścigania przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii oraz wykrywania i eliminowania** tych zjawisk, a także prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz ścigania przestępstw; unikania podwójnego finansowania oraz podejmowania działań prawnych w celu odzyskania środków finansowych, które zostały sprzeniewierzone, w tym w odniesieniu do wszelkich środków służących realizacji reform i projektów inwestycyjnych przewidzianych w Planie **dla** Ukrainy, **oraz stosowanie odpowiednich środków w celu bezzwłocznego rozpatrywania wniosków o wzajemną pomoc prawną złożonych przez EPPO i właściwe organy państw członkowskich w związku z przestępstwami mającymi wpływ na środki finansowe w ramach Instrumentu; w stosownych przypadkach właściwe organy ukraińskie zgłaszają Prokuratorze Europejskiej wszelkie czyny zabronione mające wpływ na środki finansowe w ramach Instrumentu.**
    - c) dołączenie do wniosku o płatność, określonym w rozdziale III, oświadczenia, że środki wykorzystano zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami i zgodnie z ich przeznaczeniem oraz odpowiednio nimi zarządzano, w szczególności zgodnie z ukraińskimi przepisami uzupełnionymi międzynarodowymi standardami w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk, **wraz z poświadczeniem wiarygodności złożonym przez władze ukraińskie;**
    - ca) **korzystanie z systemu wczesnego wykrywania i wykluczania;**
    - d) do celów ust. 1 niniejszego artykułu, w szczególności w odniesieniu do kontroli wykorzystania środków w związku z realizacją reform i inwestycji przewidzianych w Planie **dla** Ukrainy – zapewnienie gromadzenia i dostępu do odpowiednich danych dotyczących osób i podmiotów otrzymujących finansowanie na realizację środków Planu **dla** Ukrainy na podstawie rozdziału III Instrumentu;
    - e) wyraźne upoważnienie Komisji, OLAF-u i Trybunału Obrachunkowego do wykonywania przysługujących im praw przewidzianych w art. 129 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, zgodnie z zasadą proporcjonalności;
    - ea) **zapewnienie niezależnemu audytorowi zewnętrznemu mianowanemu przez Radę Audytową dostępu do informacji i uprawnień do prowadzenia kontroli na miejscu na poziomie podobnym do tego, jakim dysponują Komisja i Trybunał Obrachunkowy.**
  - 3. Komisja **udostępnia** Ukrainie zintegrowany i interoperacyjny system informacji i monitorowania, w tym jedno narzędzie eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka na potrzeby uzyskania dostępu do odpowiednich danych i ich analizowania, w tym danych wymienionych w ust. 2 lit. d). Jeżeli taki system jest dostępny, Ukraina wykorzystuje go i wprowadza do niego odpowiednie dane, w tym przy wsparciu, o którym mowa w rozdziale V. **Dane umożliwiają Komisji i innym organom audytowym wypełnianie obowiązków bez zbędnej zwłoki. System umożliwia pobieranie danych w formacie nadającym się do odczytu maszynowego.**
  - 4. Umowy, o których mowa w art. 9, 10 i 21, przewidują również prawo Komisji do proporcjonalnego zmniejszenia wsparcia udzielanego w ramach Instrumentu i odzyskania wszelkich kwot wydatkowanych na osiągnięcie celów Instrumentu lub do żądania przedterminowej spłaty pożyczki **w przypadkach poważnego osłabienia praworządności lub** w przypadkach nieprawidłowości, nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów mających wpływ na interesy finansowe Unii, które to przypadki nie zostały wyeliminowane przez Ukrainę, lub w przypadkach poważnego naruszenia obowiązku wynikającego z takich umów. Podejmując decyzję w sprawie kwoty odzyskiwanych środków i zmniejszenia wsparcia lub kwoty podlegającej przedterminowej spłacie, Komisja przestrzega zasady proporcjonalności i uwzględnia wagę nieprawidłowości, nadużycia finansowego, korupcji lub konfliktów interesów naruszających interesy finansowe Unii lub też wagę naruszenia obowiązku. Zanim dojdzie do zmniejszenia wsparcia lub zwrócenia się o przedterminową spłatę, Ukraina ma możliwość przedstawienia swoich uwag.

5. Osoby i podmioty wdrażające środki finansowe w ramach Instrumentu niezwłocznie zgłaszają Radzie Audytowej, o której mowa w art. 34, Komisji, OLAF-owi **oraz, w stosownych przypadkach, EPPO** wszelkie podejrzewane lub rzeczywiste przypadki nadużyć finansowych, korupcji, konfliktu interesów i **nieprawidłowości lub wszelkiej innej nielegalnej działalności** na szkodę interesów finansowych Unii.
- 5a. **Osoby i podmioty wdrażające środki finansowe w ramach Instrumentu, a także osoby posiadające wiedzę na temat procesu wdrażania muszą być w stanie zgłosić przypadki domniemanej korupcji, nadużyć finansowych, nieprawidłowości i niewłaściwego administrowania – za pośrednictwem specjalnego narzędzia cyfrowego, z zachowaniem odpowiednich przepisów dotyczących ochrony sygnalistów.**

Artykuł 33a

Ochrona fizyczna i cyberochrona inwestycji realizowanych przy wsparciu finansowym Unii

1. **W umowach, o których mowa w art. 9, 10 i 21, na Ukrainę nakłada się obowiązek określenia środków ochrony fizycznej i cyberochrony w odniesieniu do każdej inwestycji realizowanej przy wsparciu finansowym Unii. Odpowiednią kwotę wsparcia finansowego Unii można przeznaczyć na cele ochrony fizycznej i cyberochrony, przy czym stosuje się niezbędne ograniczenia zgodnie z art. 11 ust. 7 lit. b).**
2. **Do czasu zaprzestania działań wojennych ochrona fizyczna może obejmować środki ochrony przed amunicją i pociskami oraz ich skutkami, w tym za pomocą środków, które mają skutki kinetyczne. Takie środki stosuje się pod auspicjami władz państwowych Ukrainy i nie mogą one być wykorzystywane w celu wyrządzenia szkody ludziom.**

Artykuł 34

Rada Audytowa

1. Komisja powołuje Radę Audytową przed złożeniem przez Ukrainę pierwszego wniosku o płatność.
2. Rada Audytowa składa się z niezależnych członków mianowanych przez Komisję. Do udziału w działaniach Rady Audytowej Komisja może zapraszać przedstawicieli państw członkowskich i innych darczyńców.
- 2a. **Co najmniej jedna piąta Rady Audytowej powinna składać się z obywateli Ukrainy, pod warunkiem ich udokumentowanych wysokich kompetencji zawodowych i uczciwości oraz braku osobistych i zawodowych powiązań z ukraińskimi władzami lub urzędnikami, a także z wyraźnie niezależnych ekspertów międzynarodowych o udokumentowanym dorobku w zakresie znajomości ukraińskiej gospodarki i systemu politycznego.**
3. Rada Audytowa sprawuje swoje funkcje z zachowaniem pełnego obiektywizmu i działa zgodnie z najlepszymi obowiązującymi międzynarodowymi praktykami i standardami. Działa bez uszczerbku dla uprawnień Komisji, OLAF-u, Trybunału Obrachunkowego oraz EPPO.
- 3a. **Rada Audytowa wyznacza niezależnego audytora zewnętrznego, który przedstawia roczne poświadczenie wiarygodności w oparciu o oświadczenia władz ukraińskich dołączane do wniosku o płatność. Zatwierdza również roczny plan prac niezależnego audytora zewnętrznego.**
- 3b. **Rada Audytowa podejmuje decyzję dotyczącą zaleceń dla Komisji i władz ukraińskich w sprawie kwot podlegających odzyskaniu w następstwie ustaleń niezależnego audytora zewnętrznego oraz informuje Komisję i władze ukraińskie o tych zaleceniach.**
4. Rada Audytowa zapewnia regularny dialog i współpracę z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym, **a także Izbą Kontroli Rady Najwyższej Ukrainy.**

5. Pełniąc swoje obowiązki, członkowie Rady Audytowej ani jej personel nie zwracają się o instrukcje ani nie przyjmują instrukcji od ukraińskiego rządu ani instytucji, organów, urzędów lub agencji. Silne gwarancje niezależności mają zastosowanie do wyboru personelu, zarządzania i budżetu.
6. Rada Audytowa wspiera Komisję w zwalczaniu niewłaściwego zarządzania finansowaniem unijnym w ramach Instrumentu, w szczególności nadużyć finansowych, korupcji, konfliktu interesów i nieprawidłowości powstałych w związku z wszelkimi kwotami wydatkowanymi na osiągnięcie celów Instrumentu.
7. W tym celu Rada Audytowa regularnie składa Komisji **oraz właściwym komisjom Parlamentu Europejskiego i Radzie** sprawozdania i bezzwłocznie przekazuje Komisji wszelkie informacje, które uzyskała lub o których się dowiedziała, na temat wszelkich wykrytych przypadków lub poważnych obaw związanych z niewłaściwym zarządzaniem środkami publicznymi w związku z wszelkimi kwotami wydatkowanymi na osiągnięcie celów Instrumentu, **w tym jego efektywność.**

Zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/1939 Rada Audytowa informuje EPPO o każdym czynie zabronionym, w sprawie którego mogłaby ona wykonywać swoją właściwość.

Ponadto Rada Audytowa przyjmuje zalecenia dla Ukrainy we wszystkich przypadkach, w których zdaniem Rady właściwe organy ukraińskie nie poczyniły niezbędnych kroków, aby zapobiec nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktowi interesów i nieprawidłowościom albo wykryć i wyeliminować te zjawiska, gdy te wpłynęły na należyte zarządzanie finansami w odniesieniu do wydatków finansowanych ze środków Instrumentu lub poważnie zagrażają należytemu zarządzaniu finansami w tym zakresie, a także we wszystkich przypadkach, w których stwierdzi niedociągnięcia wpływające na strukturę i funkcjonowanie systemu kontroli wdrożonego przez organy ukraińskie. **Rada Audytowa publikuje streszczenie zalecenia.** Ukraina wdraża takie zalecenia w odpowiednim czasie. **W wyjątkowych przypadkach można zwrócić się o przedłużenie terminu na wdrożenie zaleceń, jednak w każdym przypadku nie przekracza on sześciu miesięcy od dnia wydania początkowego zalecenia. Rada Audytowa publikuje również informacje na temat zaleceń przekazane przez władze Ukrainy.**

Sprawozdania i informacje Rady Audytowej są również przesyłane do OLAF-u oraz, **w stosownych przypadkach**, EPPO i mogą być udostępniane odpowiednim organom ukraińskim, zwłaszcza w przypadku gdy organy te muszą poczynić kroki, aby zapobiec nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktowi interesów i nieprawidłowościom oraz aby wykryć i wyeliminować te zjawiska, **a także aby prowadzić postępowania przygotowawcze oraz ścigać przestępstwa przeciwko interesom finansowym Unii.**

8. Rada Audytowa ma dostęp do informacji, baz danych i rejestrów niezbędnych do wykonywania przez nią swoich zadań. Umowa ramowa, o której mowa w art. 9, określa zasady i szczegóły dotyczące dostępu Rady Audytowej do istotnych informacji oraz przekazywania istotnych informacji Radzie Audytowej przez Ukrainę.
9. Rada Audytowa może pomagać Komisji we wspieraniu Ukrainy w działaniach na rzecz budowania zdolności w dziedzinie zwalczania niewłaściwego zarządzania środkami publicznymi.
10. Funkcjonowanie Rady Audytowej finansuje się na mocy rozdziału V, **co obejmuje finansowanie mianowanego niezależnego audytora zewnętrznego.**

Artykuł 34a

Przejrzystość

1. **Komisja niezwłocznie przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, równocześnie i na równych zasadach, umowę ramową zawartą między Komisją a Ukrainą, Plan dla Ukrainy przedłożony przez Ukrainę.**
2. **Informacje przekazane przez Komisję Radzie w kontekście niniejszego rozporządzenia lub jego wdrażania przekazuje się równocześnie Parlamentowi Europejskiemu, w razie konieczności z zastrzeżeniem uzgodnień dotyczących poufności. Stosowne wyniki dyskusji prowadzonych w Radzie udostępnia się właściwym komisjom Parlamentu Europejskiego.**

3. *Komisja przedstawia właściwym komisjom Parlamentu Europejskiego przegląd swoich wstępnych ustaleń dotyczących zadowalającego stopnia wypełnienia odpowiednich warunków, o których mowa w art. 15.*
4. *Właściwe komisje Parlamentu Europejskiego mogą zaprosić Komisję i przewodniczącego ustanowionej Rady Audytowej, o której mowa w art. 34, do przedstawienia informacji na temat stanu oceny Instrumentu w kontekście dialogu dotyczącego odbudowy i okresu przedakcesyjnego, o którym to dialogu mowa w art. 34b.*

Artykuł 34b

Dialog dotyczący odbudowy i okresu przedakcesyjnego

1. *W celu zacieśnienia dialogu między instytucjami Unii, w szczególności między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją, oraz zapewnienia większej przejrzystości i odpowiedzialności właściwe komisje Parlamentu Europejskiego mogą co najmniej raz na cztery miesiące zaprosić Komisję i inne odpowiednie zainteresowane strony, w szczególności Radę Audytową, o której mowa w art. 34a, do omówienia następujących kwestii:*
  - a) *stanu odbudowy i reform związanych z przystąpieniem w Ukrainie, jak również środków przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia;*
  - b) *Planu dla Ukrainy i oceny dla Planu Ukrainy;*
  - c) *najważniejszych ustaleń ze sprawozdania z przeglądu, o którym mowa w art. 36 ust. 4;*
  - d) *stopnia spełnienia warunków określonych w Planie dla Ukrainy;*
  - e) *postępów w wypełnianiu kryteriów przystąpienia;*
  - f) *procedur dotyczących płatności, zawieszenia i zakończenia, w tym wszelkich uwag przedstawionych w celu zapewnienia zadowalającego stopnia spełnienia warunków; oraz*
  - g) *wszelkich innych istotnych informacji i dokumentów udostępnionych przez Komisję właściwym komisjom Parlamentu Europejskiego w związku z wdrażaniem Instrumentu.*
2. *Parlament Europejski może wyrażać w rezolucjach swoje opinie w odniesieniu do kwestii, o których mowa w ust. 1.*
3. *Komisja uwzględni elementy wynikające z opinii wyrażonych w ramach dialogu dotyczącego odbudowy i okresu przedakcesyjnego, w tym, w stosownych przypadkach, rezolucji Parlamentu Europejskiego.*

ROZDZIAŁ VII

Programy prac, monitorowanie, sprawozdawczość i ocena

Artykuł 35

Programy prac

1. *Pomocy w ramach Instrumentu udziela się za pośrednictwem programów prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Akty wykonawcze przyjmujące programy prac przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 39.*
2. *Pomocy na podstawie rozdziału V Instrumentu można również udzielać za pośrednictwem specjalnych programów prac, jeżeli udzielenie tej pomocy nie wymaga zawarcia umów, o których mowa w art. 9 i 10.*

Artykuł 36

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Komisja monitoruje wdrażanie Instrumentu i ocenia osiągnięcie celów określonych w art. 3. Monitorowanie wdrażania jest ukierunkowane i proporcjonalne do działań prowadzonych w ramach Instrumentu.
2. Umowy w sprawie finansowania i umowy pożyczki, o których mowa w art. 10 i 21, określają zasady i warunki składania przez Ukrainę sprawozdań Komisji do celów ust. 1 niniejszego artykułu.
3. Wsparcie unijne udzielone na podstawie ram inwestycyjnych dla Ukrainy zgłasza się zgodnie z art. 27 ust. 8.
4. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie z postępów w osiąganiu celów niniejszego rozporządzenia.
5. Komisja przedstawia sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, komitetowi, o którym mowa w art. 39.

Artykuł 37

Ocena Instrumentu

1. Po dniu 31 grudnia 2027 r., ale nie później niż do dnia 31 grudnia 2031 r., Komisja przeprowadzi ocenę ex post rozporządzenia **za pomocą niezależnej oceny zewnętrznej**. W ramach tej oceny ex post ocenia się wkład Unii w osiągnięcie celów niniejszego rozporządzenia. **Komisja należyście uwzględni wnioski Parlamentu Europejskiego lub Rady dotyczące przeprowadzenia tej niezależnej oceny zewnętrznej**.
2. W ocenie ex post korzysta się z zasad dobrych praktyk Komitetu Pomocy Rozwojowej OECD z myślą o ustaleniu, czy osiągnięto cele, oraz o sformułowaniu zaleceń mających usprawnić przyszłe działania.

Komisja przesyła Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i państwom członkowskim ustalenia i wnioski z oceny ex post, wraz ze swoimi uwagami i działaniami następczymi. Ocena ex post może być przedmiotem dyskusji na wniosek państw członkowskich **lub Parlamentu Europejskiego**. Rezultaty uwzględnia się przy przygotowaniu programów i działań oraz alokacji zasobów. Oceny te i działania następcze są podawane do wiadomości publicznej.

W proces oceny unijnego finansowania udzielanego na mocy niniejszego rozporządzenia Komisja włącza w odpowiednim stopniu wszystkie odnośne zainteresowane podmioty, w tym beneficjentów, partnerów społecznych, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i władze lokalne, a w stosownych przypadkach może dążyć do przeprowadzenia wspólnych ocen z państwami członkowskimi i innymi partnerami w ścisłej współpracy z Ukrainą.

ROZDZIAŁ VIII

Przepisy końcowe

Artykuł 38

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych, **o których mowa w art. 4, 13, 19, 20, 20a i 31**, podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 4, 13, 19, 20, 20a i 31, **powierza się Komisji na okres czterech lat od siedmiu dni po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem wspomnianego okresu czterech lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.**

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. **4, 13, 19, 20, 20a** i 31, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. **4, 13, 19, 20, 20a** i 31 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie **dwóch miesięcy** od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o **dwa miesiące** z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 39

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 40

Informacje, komunikacja i promocja

1. Komisja może zaangażować się w działania komunikacyjne w celu zapewnienia widoczności finansowania unijnego na wsparcie finansowe przewidziane w Planie **dla** Ukrainy, w tym przez wspólne działania komunikacyjne z Ukrainą. Komisja może, w stosownych przypadkach, zadbać o to, by za pośrednictwem oświadczenia o finansowaniu informowano o wsparciu udzielonym w ramach Instrumentu i potwierdzano takie wsparcie.
2. Odbiorcy finansowania unijnego podają informacje o pochodzeniu tych środków oraz zapewniają eksponowanie finansowania unijnego, w tym w stosownych przypadkach przez umieszczenie godła Unii i odpowiedniego oświadczenia o finansowaniu w brzmieniu „sfinansowane przez Unię Europejską – Instrument na rzecz Ukrainy”, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej.
3. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z Instrumentem, działaniami podjętymi w jego ramach i uzyskanymi rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na Instrument przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej na temat priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.
- 3a. **Informacje, komunikacja i promocja są dostępne w dostępnym formacie, zgodnie z art. 9 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz zharmonizowanym prawodawstwem UE, w szczególności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług.**

Artykuł 41

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca

W imieniu Rady
Przewodniczący